

Sondaj de opinie privind Holocaustul din România și percepția relațiilor interetnice

*Realizat pentru
Institutul Național pentru Studierea
Holocaustului din România "Elie Wiesel"*

Mai 2015

©TNS 2015

Cuprins

1	
Metodologie	03

2	
Sinteza rezultatelor	04

3	
Percepții despre minoritățile etnice	14

4	
Percepții despre HOLOCAUST	22

5	
Imaginea Mareșalului Ion Antonescu	34

6	
Percepții despre Mișcarea Legionară și alte formațiuni politice	39

7	
Atitudinea față de statul Israel	43

8	
Expunerea la evenimente similare	46

Metodologie

- ❑ **Universul cercetării:** Populația în vârstă de 18 ani și peste din România
- ❑ **Eșantion:** Probabilist, stratificat, având o marjă de eroare de $\pm 3.0\%$, cu o probabilitate de 95%. Mărime eșantion: 1.016 respondenți
- ❑ **Tipul de eșantionare:** selecție aleatoare a gospodăriei și a respondentului din cadrul acesteia, folosind regula persoanei care urmează să își serbeze ziua de naștere
- ❑ **Metodologia de culegere a datelor:** Interviuri față-în-față, la domiciliul respondentului
- ❑ **Ponderare:** Datele au fost validate în funcție de referințele pe sex, vârstă, regiune și mărimea localității ale INS 2015.
- ❑ **Perioada de culegere a datelor:** mai – iunie 2015

Sinteza rezultatelor

Percepții despre minorități (1)

Romii sunt percepuți ca fiind o amenințare pentru România de aproximativ o cincime dintre persoanele intervievate, în timp ce maghiarii sunt menționați ca amenințare de 11% dintre respondenți. Ambele minorități sunt menționate și ca reprezentând o problemă pentru România (40% - romii și 20% - maghiarii), dar fără a fi o amenințare pentru țara noastră.

La polul opus, minoritatea germană are parte de evaluări pozitive în ceea ce privește contribuția adusă în anumite regiuni și ocupații (30%), respectiv faptul că reprezintă o resursă valoroasă pentru țara noastră (21%).

Evreii sunt percepuți mai curând neutru de peste jumătate dintre respondenți, nefiind nici o problemă, dar nici un avantaj pentru România. Totuși, această minoritate aduce și beneficii României, 17% dintre respondenți apreciind că evreii au o contribuție folositoare în anumite regiuni și ocupații, iar 11% declarând ca această minoritate este o resursă valoroasă pentru țara noastră.

Peste două treimi dintre respondenți (66-77%) consideră că minoritățile au aceleași drepturi ca și ceilalți cetățeni ai României. Există și respondenți care consideră că minoritatea maghiară beneficiază de mai multe drepturi decât majoritatea (14%), iar 13% din totalul eșantionului au aceeași opinie despre minoritatea romă.

Sinteza rezultatelor

Percepții despre minorități (2)

Folosind scala de măsurare a distanței sociale Bogardus, unde 1 este cea mai apropiată relație acceptată cu o minoritate (membru de familie), iar 7 cea mai depărtată (nu ar trebui să vină în România), se poate observa că există o toleranță mai mare în raport cu evreii (3,76) și maghiarii (3,96) și una semnificativ mai scăzută în raport cu romii (4,97) sau arabii (4,82).

Aceste diferențe se modifică în funcție de mediul de rezidență a respondenților: în raport cu evreii, de la 3,92 pentru respondenții din mediul rural la 3,18 pentru respondenții din București și, în mod similar, în raport cu maghiarii (de la 4,09 la 3,62 pentru rural, respectiv București).

Distanța socială mai mică în raport cu evreii este susținută prin faptul că aceștia sunt acceptați în familie (16%), în grupul de prieteni (15%) sau ca vecini (18%). De asemenea, apare o pondere mai scăzută (7%) a celor care declară că aceștia nu ar trebui să vină în România.

Față de maghiari, românii au un comportament similar în ceea ce privește acceptarea în familie (18%), în grupul de prieteni (10%) sau ca vecini (16%). Doar 13% declară că maghiarii nu ar trebui să vină în România.

Romii sunt mai mult acceptați decât arabii pentru a trăi în România, 27% dintre respondenți fiind de acord pentru romi și 20% pentru arabi. Ambele grupuri au o poziție la fel de slabă pentru alte variante de apropiere (doar 6% dintre respondenți sunt de acord ca romii să facă parte din familie, iar 30% dintre români ar dori ca romii să nu vină în România).

Sinteza rezultatelor

Percepții despre minorități (3)

Circa două treimi dintre respondenți sunt de acord că evreii au o relație bună cu restul populației, au multe personalități în diferite domenii și au multă influență pe plan internațional. Acest ultim punct este cel care întrunește și opinii mai puternice, în sensul că 34% dintre persoanele intervievate sunt total de acord că evreii au multă influență pe plan internațional. Valoarea Indicelui Opiniei Dominante (IOD=+43%) confirmă faptul că această opinie este răspândită în rândul populației.

Faptul că evreii reprezintă o comunitate care conduce la progresul țării întrunește peste jumătate din opiniile favorabile ale respondenților. În ceea ce privește importanța acestei minorități pentru România, valoarea de +8% a IOD indică faptul că răspunsurile cu privire la aspectul supus evaluării sunt împărțite, cu o tendință ușoară spre acord.

Deși mai mult de o treime dintre respondenți consideră că evreii ar trebui să se ducă să trăiască "în țara lor", totuși valoarea IOD arată o pondere ușor mai ridicată a dezacordului față de această afirmație. Situația este similară și în cazul afirmației că evreii au sprijinit instaurarea comunismului în România, unde apropierea de zero indică și o pondere mare a lipsei de opinie sau a non-răspunsurilor cu privire la aspectul evaluat.

O tendință de dezacord clar se observă în cazul afirmației "Evreii acționează pentru destabilizarea societății în care trăiesc", care întrunește dezacordul a peste jumătate din persoanele intervievate, fapt confirmat și de scorul IOD de -26%.

Sinteza rezultatelor

Percepții despre Holocaust (1)

Cei mai mulți dintre respondenți declară că au auzit despre Holocaust (73%), dar acest lucru variază în funcție de nivelul de educație și de mediul de rezidență (crește o dată cu nivelul de educație, iar cea mai slabă cunoaștere se înregistrează în mediul rural).

Dintre persoanele care au declarat că au auzit despre HOLOCAUST, majoritatea definesc acest termen spontan ca fiind "Exterminarea evreilor în perioada celui de-al doilea Război Mondial" (78%). Următoarele semnificații pe care oamenii le asociază cu Holocaustul sunt: "Lagăre de concentrare naziste" (59%), "Camere de gazare" (46%) și "Deportări în masă" (40%).

Holocaustul este localizat de marea majoritate a respondenților în Germania (73%); totuși, aproape jumătate dintre cei intervievați sunt de acord ca Holocaustul a avut loc și în alte țări din Europa (49%).

Aproximativ un sfert dintre persoanele intervievate sunt de acord că Holocaustul a avut loc și în România. Dacă ne raportăm la persoanele care au auzit de Holocaust, ponderea celor care știu că Holocaustul a avut loc și în România crește la 34%. De menționat că în rândul maghiarilor intervievați acest procent este de 40%.

În rândul persoanelor care știu că Holocaustul a avut loc în România, Holocaustul este asociat în principal cu "Deportarea evreilor în lagăre controlate de Germania nazistă" (80%), acțiune urmată ca pondere de "Exproprierea bunurilor și evacuarea forțată din locuințe" (49%) și "Execuții în masă ale evreilor" (47%).

Sinteza rezultatelor

Percepții despre Holocaust (2)

Germania nazistă este considerată ca fiind principalul responsabil pentru declanșarea Holocaustului în România (69%), urmată la mare distanță de Guvernul Antonescu (19%). Per ansamblu, atunci când sunt menționați toți factorii responsabili, Germania nazistă este considerată ca factor responsabil de către 86% dintre respondenți, iar Guvernul Antonescu de peste jumătate dintre aceștia, urmat de URSS cu 15%.

Dacă ne raportăm doar la factorii interni, principalii responsabili indicați sunt Mișcarea Legionară (57%) și Ion Antonescu – în calitate de conducător al statului (54%). De remarcat că există o asocierie puternică între Mișcarea Legionară și Holocaust, 29% dintre respondenți considerând că această organizație a fost în totalitate responsabilă de Holocaustul din România. La polul opus, Regele Mihai este cel mai puțin asociat cu factorii responsabili pentru Holocaust.

În comparație cu alte episoade violente din istoria României, Holocaustul este perceput ca fiind la fel de grav de aproximativ 40% dintre respondenți. Totuși, un procent de 15% consideră că evenimentele din timpul Holocaustului au fost mai grave decât crimele comise de maghiari împotriva românilor din Transilvania de Nord între 1940-1944, decât crimele și persecuțiile comise de comuniști împotriva românilor între 1945-1989, dar și decât omorârea soldaților români de către soldații sovietici în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

Sinteza rezultatelor

Percepții despre Holocaust (3)

Existența unei zile naționale de comemorare a Holocaustului în România este cunoscută de aproximativ un sfert dintre persoanele intervievate. Această pondere crește semnificativ în rândul persoanelor care au auzit de Holocaust. Dintre aceștia, doar 4 persoane au putut menționa data precisă pentru această zi de comemorare.

Interesul în raport cu problema Holocaustului nu este deosebit de ridicat în rândul populației, doar 12% dintre respondenți declarându-se mult sau foarte mult interesați de acest subiect.

Principala sursă de informare pentru cei care se arată interesați de problematica Holocaustului sunt posturile românești de televiziune (58%), urmate de internet (23%) și de literatura de specialitate (16%).

Deși nivelul de interes declarat este scăzut, totuși, o pondere de 32% dintre cei intervievați consideră că în România se vorbește despre Holocaust mai puțin decât este necesar.

Peste jumătate dintre persoanele intervievate consideră că pentru evrei Holocaustul din România este un prilej de comemorare a unor victime nevinovate. Părerile sunt împărțite atunci când vine vorba despre faptul că evreii se folosesc de Holocaustul din România ca să câștige bani (IOD=-8%) sau să dobândească proprietăți (IOD=-3%). Un dezacord evident este exprimat în raport cu faptul că "Evreii se folosesc de Holocaust ca să șantajeze / să denigreze România", aproximativ 60% nefiind de acord cu aceste afirmații, fapt confirmat și de scorurile IOD de -21% și, respectiv -26%.

Sinteza rezultatelor

Imaginea Mareșalului Ion Antonescu

Mai mult de o treime dintre respondenți nu pot face aprecieri asupra personalității Mareșalului Ion Antonescu, ceea ce indică o slabă cunoaștere a activității acestuia, precum și a evenimentelor care au avut loc în perioada respectivă.

Ion Antonescu este apreciat de unii dintre respondenți ca "mare patriot" (54%) și "mare strateg" (52%). 42% dintre cei intervievați sunt de părere că a luptat împotriva comunismului. În cazul asumpțiilor că Ion Antonescu "a fost un lider democrat" și că "a reîntregit România Mare" apropierea de zero a valorii IOD indică ponderi similare a acordului și dezacordului cu privire la aspectele evaluate.

Faptul că Ion Antonescu ar fi fost un "salvator al evreilor" întrunește doar 18% din opiniile pozitive, scorul IOD de -14% indicând mai degrabă dezacordul cu acest aspect.

Mareșalul Antonescu este considerat "responsabil pentru crime împotriva romilor" de 46% dintre persoanele interviuate. Deși perceput ca un dictator de 39% dintre respondenți, totuși nu se crede că el ar fi condus România la dezastru, evaluare confirmată și de scorul IOD (-12%) care indică dezacordul față de acest ultim aspect.

În ceea ce privește cauzele care au stat la baza deciziei guvernului Antonescu (Holocaust), relația de subordonare față de Germania nazistă, dar și starea de război în care se afla țara sunt principalele cauze indicate de peste jumătate dintre respondenți. Singurul aspect legat de populația evreiască care ar fi putut duce la această decizie este asocierea cu mișcarea comunistă, factor menționat de aproape un sfert dintre cei chestionați.

Sinteza rezultatelor

Percepții despre Mișcarea Legionară

Rezultatele studiului indică o pondere ridicată a lipsei de opinie sau a non-răspunsurilor în ceea ce privește evaluarea organizației Mișcarea Legionară. Mai mult de o treime dintre respondenți nu pot face aprecieri asupra organizației Mișcarea Legionară.

Despre Mișcarea Legionară oamenii își amintesc în principal faptul că a fost responsabilă pentru crime împotriva unor oameni politici români (53%). Aproximativ jumătate dintre persoanele intervievate sunt de părere că Mișcarea Legionară a fost anticomunistă, în timp ce 46% cred că a fost fascistă. Mai mult, această organizație este percepută ca fiind teroristă de 37% dintre participanții la studiu. Un dezacord clar este exprimat în raport cu faptul că Mișcarea Legionară a fost democratică (IOD=-16%), acest ultim punct este cel care întrunește opinii mai puternice – 30% dintre respondenți menționând că nu sunt deloc de acord cu această asumție.

În raport cu evreii, Mișcarea Legionară este considerată responsabilă pentru crime împotriva evreilor de 39% dintre respondenți (IOD=+12%).

Existența unor partide cu mesaj antisemit în România este semnalată de 22% dintre persoanele chestionate. Partidul România Mare este cel mai frecvent menționat ca având mesaje antisemite (49% dintre cei care au identificat o organizație politică cu acest tip de mesaje). De remarcat ponderea mare de non-răspunsuri (25%) înregistrate la această întrebare.

Sinteza rezultatelor

Atitudinea față de statul Israel

Statul Israel are o imagine destul de slab conturată, în apropierea unui punct de neutralitate, ceea ce face ca părerile respondenților să fie împărțite.

Uneori statul Israel este negativ perceput, ca un stat care generează instabilitate în zonă, asocierea cu această caracteristică fiind indicată de 23% dintre respondenți, dar diferența față de media răspunsurilor nu este semnificativă din punct de vedere statistic.

Rezultatele studiului arată că oamenii consideră că statul Israel are relații bune cu România, trei sferturi din persoanele intervievate menționând acest lucru. Atitudinea pozitivă este întărită și de faptul că 70% dintre respondenți cred că România ar trebui să strângă relațiile cu Israel. Această tendință este mult mai bine conturată în cazul locuitorilor capitalei care întăresc faptul că relațiile actuale ale țării noastre cu statul Israel sunt bune și ar trebui consolidate.

Sinteza rezultatelor

Expunerea individului la evenimente similare

O treime dintre persoanele participante la studiu au declarat că în familia lor au fost persoane care au luptat pe frontul de est, au fost refugiate sau au fost persecutate (de comuniști sau de unguri în Transilvania).

Jumătate dintre persoanele care au avut în familie persoane implicate în astfel de situații au aflat despre aceste experiențe direct, chiar de la persoana în cauză. Ceilalți au declarat că știu doar din auzite sau au aflat de la altcineva din familie fără să le fie povestite aceste episoade.

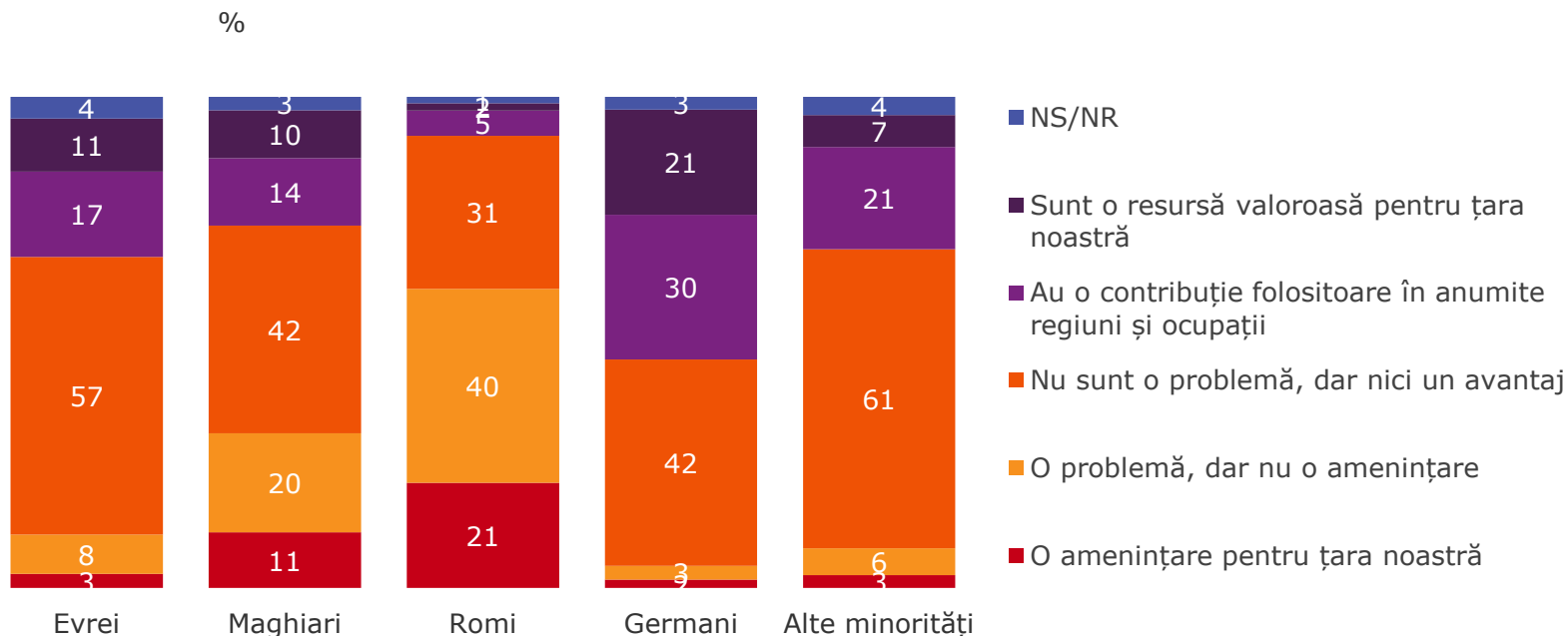
În rândul persoanelor care au avut în familie persoane care au luptat pe frontul de est, au fost refugiate sau au fost persecutate se remarcă un nivel crescut de notorietate (84%) comparativ cu ponderea pe total eșantion (73%). De asemenea, interesul declarat față de problema Holocaustului este mai ridicat pentru aceste persoane (20%) în raport cu valoarea înregistrată la nivelul întregului eșantion (12%).

Mult mai redus este numărul persoanelor care au declarat că cineva din familie a fost implicat în politică în perioada interbelică, doar 4% dintre respondenți menționând că au avut membri de partid în familie. Partidele principale indicate au fost PCR (Partidul Comunist din România) și PNT (Partidul Național Țărănesc).

Percepții despre minoritățile etnice

Părerile generale despre minorități

Dintre minoritățile din țara noastră, romii sunt percepuți a fi o problemă și posibil o amenințare pentru țara noastră. La polul opus, germanii sunt considerați a avea o contribuție folositoare în anumite regiuni și ocupații. Evreii sunt percepuți mai degrabă neutru, nefiind nici o problemă, dar nici un avantaj pentru România.

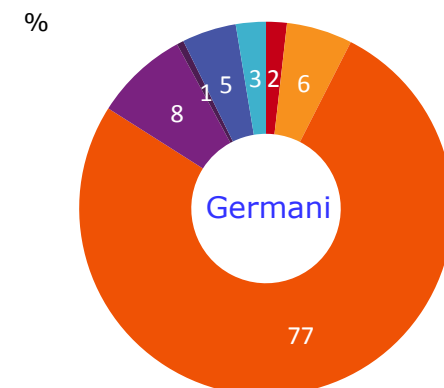
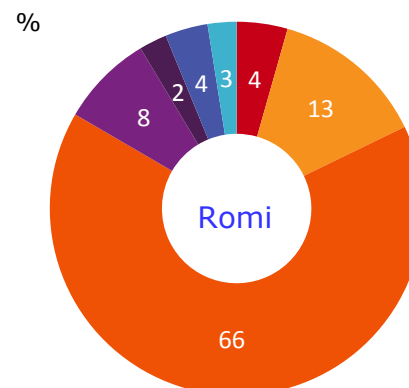
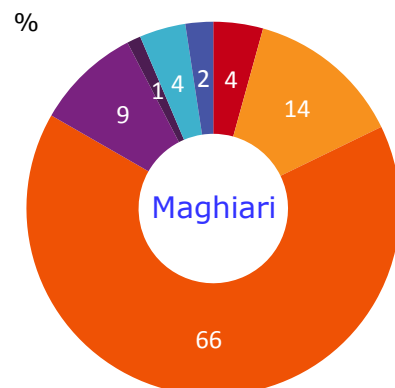
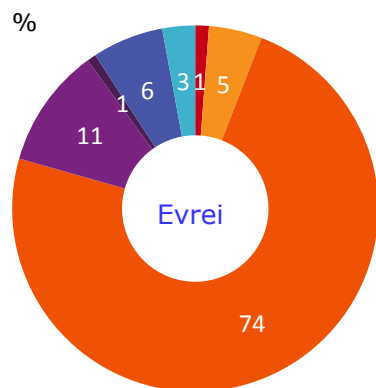

Q1. Gândindu-vă la părerea dvs. generală despre minoritățile naționale din țara noastră, ați spune că următoarele minorități din țara noastră sunt o amenințare pentru țara noastră, o problemă, dar nu o amenințare, nu sunt o problemă dar nici un avantaj, au o contribuție folositoare în anumite regiuni și ocupații sau sunt o resursă valoroasă pentru țara noastră?

Baza: 1016 respondenți

Drepturile minorităților în raport cu populația majoritară

Oamenii consideră că minoritățile care trăiesc în România au aceleași drepturi ca și ceilalți cetățeni ai României. Există și persoane care sunt de părere că maghiarii și romii beneficiază de mai multe drepturi în raport cu populația majoritară.

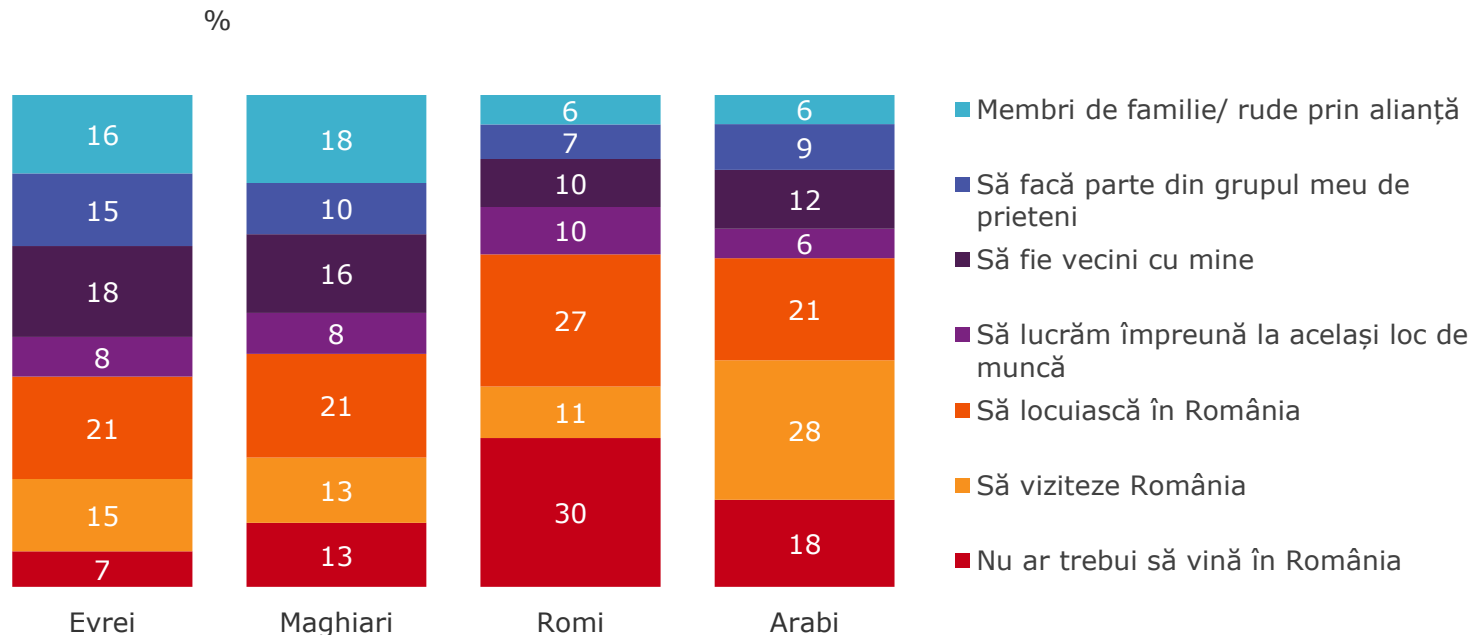
■ Mult mai multe ■ Mai multe ■ Aceleași drepturi ■ Mai puține ■ Mult mai puține ■ Nu pot aprecia ■ NS/NR

Q2. În prezent, credeți că următoarele minorități care trăiesc în România au drepturi în raport cu populația majoritară - mult mai multe, mai multe, aceleași, mai puține, mult mai puține?

Baza: 1016 respondenți

Distanța socială față de minorități (1)

Distanța socială este mai mică în raport cu evrei și maghiari, dar sensibil mai mare față de romi și arabi. Arabii sunt mai bine acceptați pentru a trăi în România comparativ cu romii.

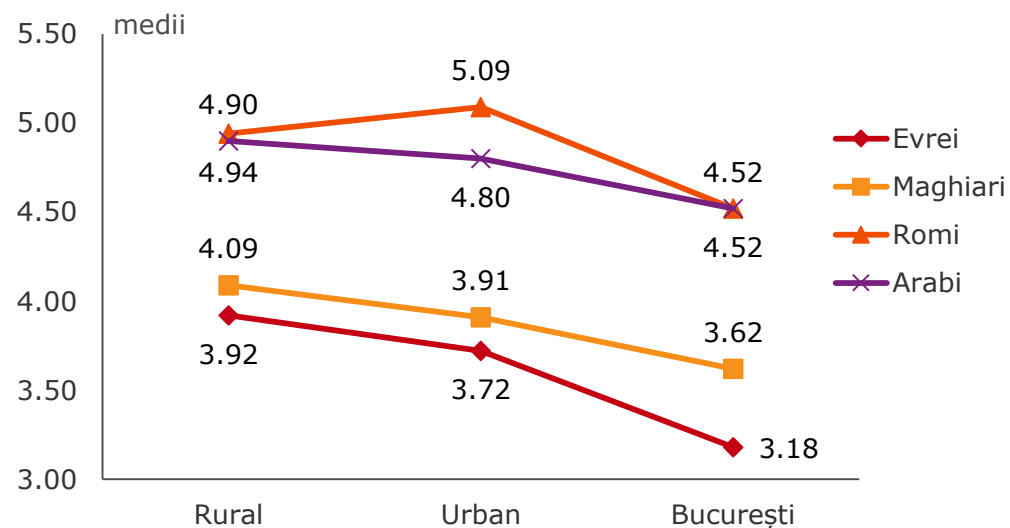
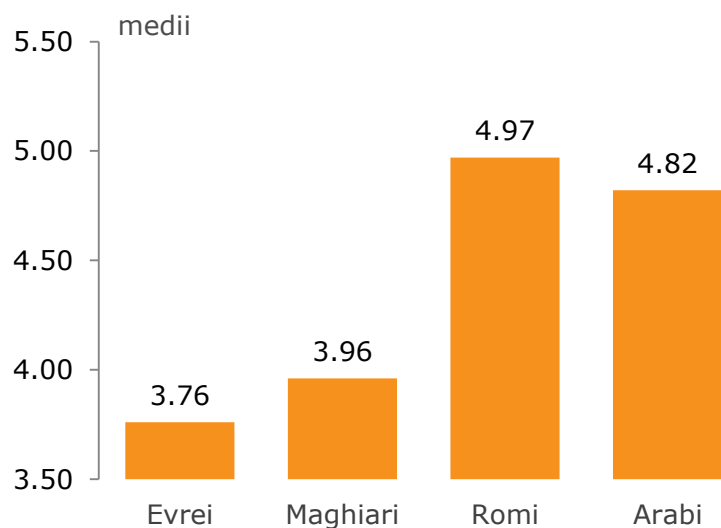

Q3. Care ar fi cea mai apropiată relație pe care ați accepta-o cu oameni făcând parte din următoarele minorități? (scală de la 1 la 7)

Baza: 1016 respondenți

Distanța socială față de minorități (2)

Există o mai mare toleranță față de evrei și maghiari și o toleranță semnificativ mai scăzută față de romi și arabi. Indicele de distanță socială este mai temperat în București în raport cu restul țării.

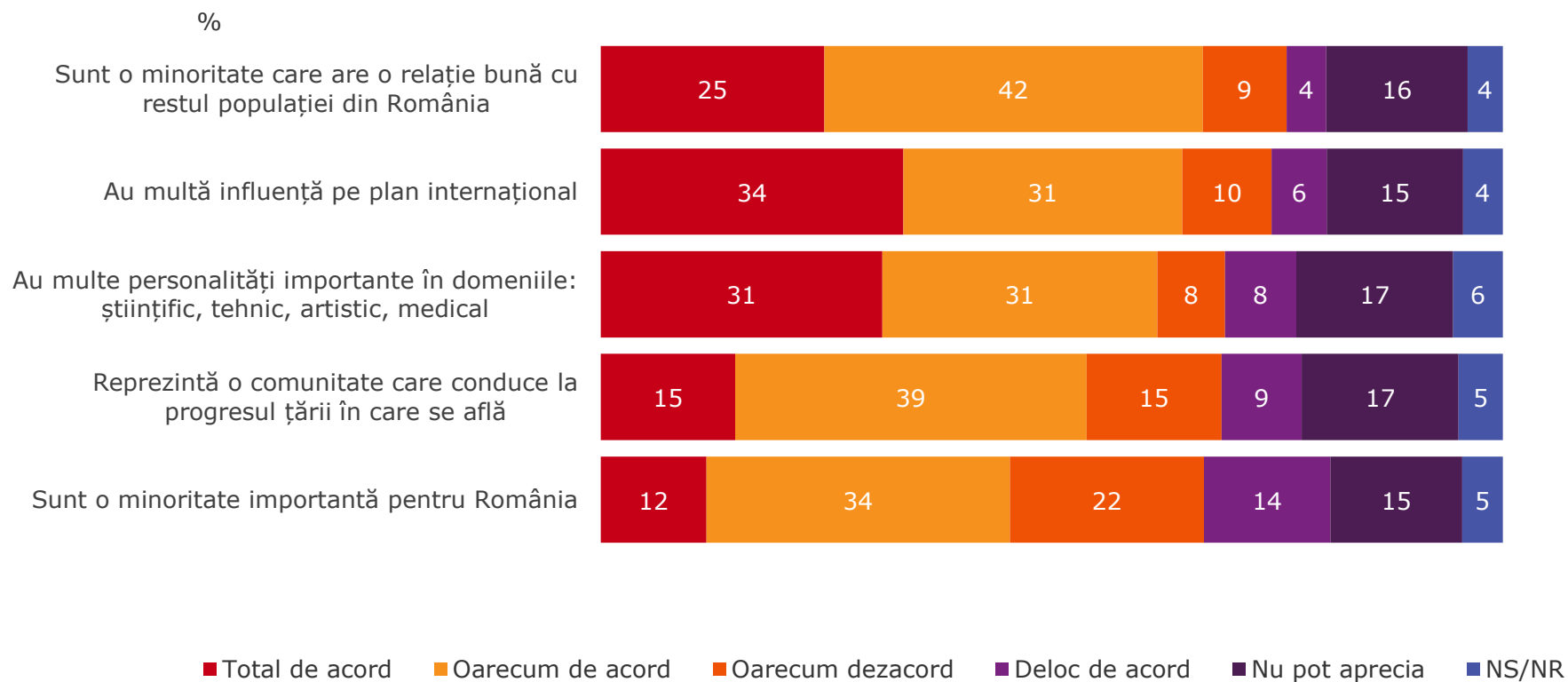
Q3. Care ar fi cea mai apropiată relație pe care ați accepta-o cu oameni făcând parte din următoarele minorități? (scală de la 1 la 7)

Baza: 1016 respondenți

Percepția despre evrei

Afirmații pozitive

Evreii au o relație bună cu restul populației, au numeroase personalități în diferite domenii și au multă influență pe plan internațional.

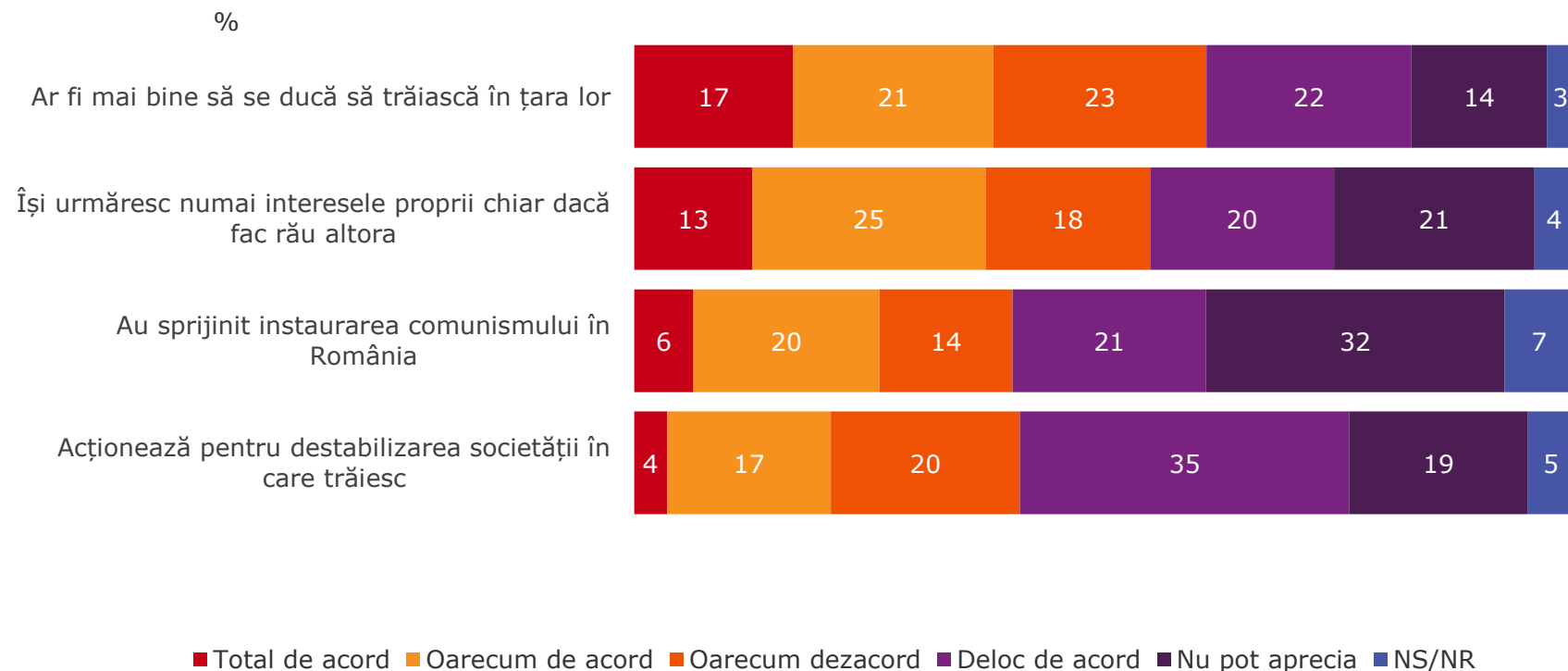
Q4. Dacă ne referim acum doar la EVREI, în ce măsură sunteți sau nu de acord cu următoarele afirmații? (scală de la 1 la 5)

Baza: 1016 respondenți

Percepția despre evrei

Afirmații negative

O tendință de dezacord clar se înregistrează în raport cu faptul că evreii acționează pentru destabilizarea societății în care trăiesc. Evaluarea gradului de implicare a evreilor în instaurarea comunismului în România relevă o pondere mare a lipsei de opinie cu privire la aspectul evaluat.

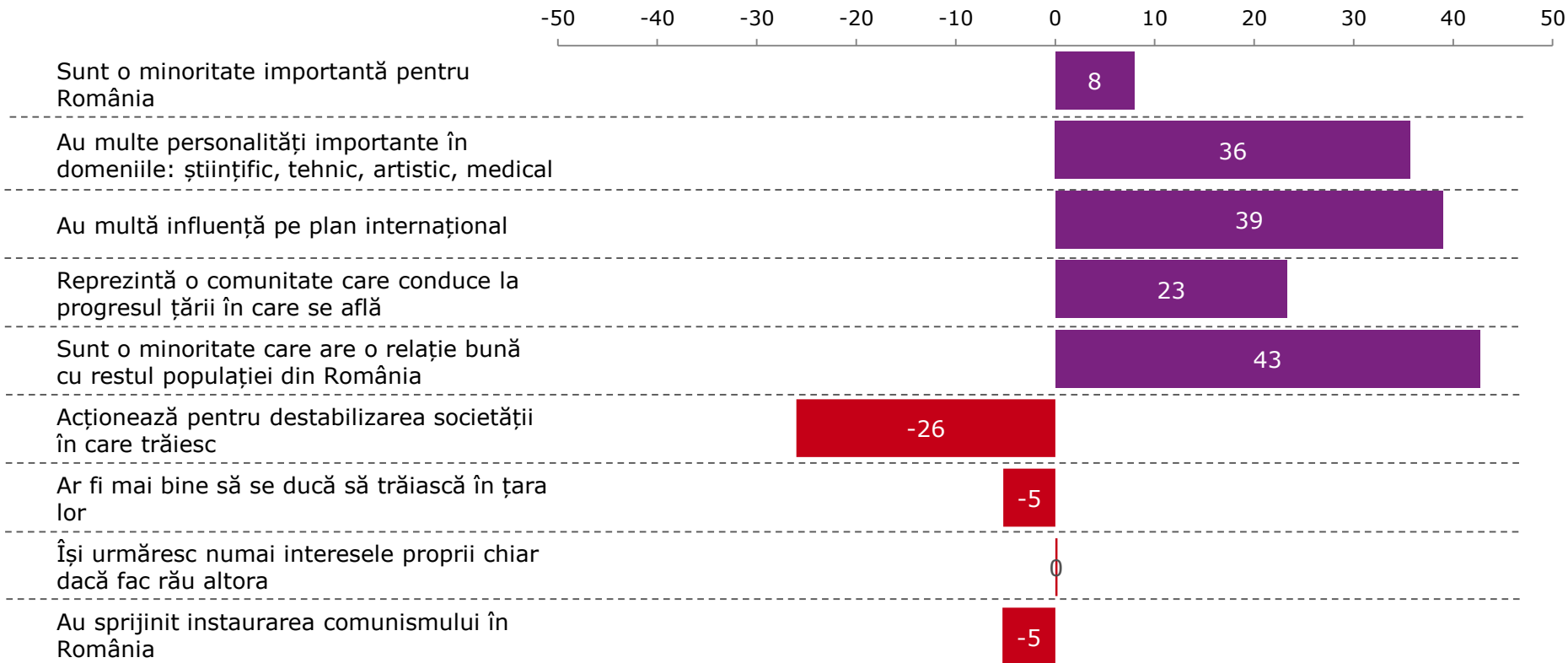
Q4. Dacă ne referim acum doar la EVREI, în ce măsură sunteți sau nu de acord cu următoarele afirmații? (scală de la 1 la 5)

Baza: 1016 respondenți

Percepția despre evrei

Indicele opiniei dominante (IOD)

Exemplu de citire a datelor: ponderea românilor care susțin că evreii sunt o minoritate importantă pentru România este mai mare cu 8 puncte procentuale decât ponderea celor care consideră că evreii NU sunt o minoritate importantă pentru țara noastră (diferență diminuată în funcție de ponderea celor care au o opinie neutră pe tema în discuție).

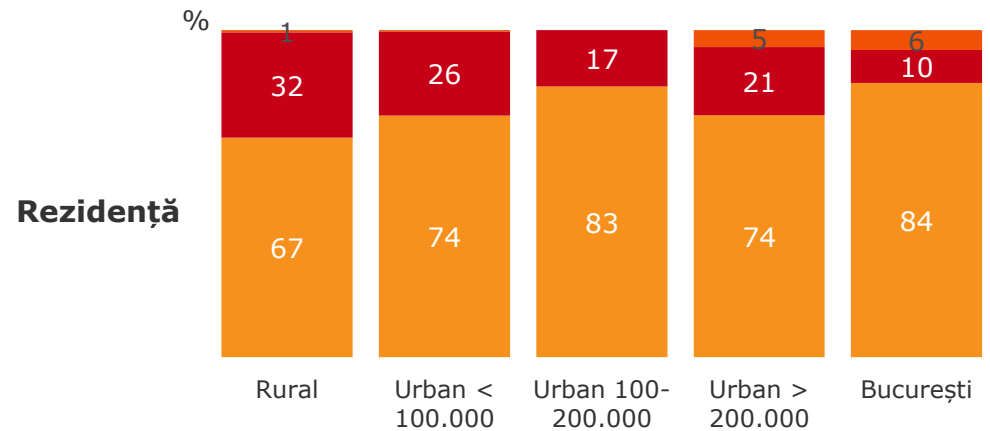
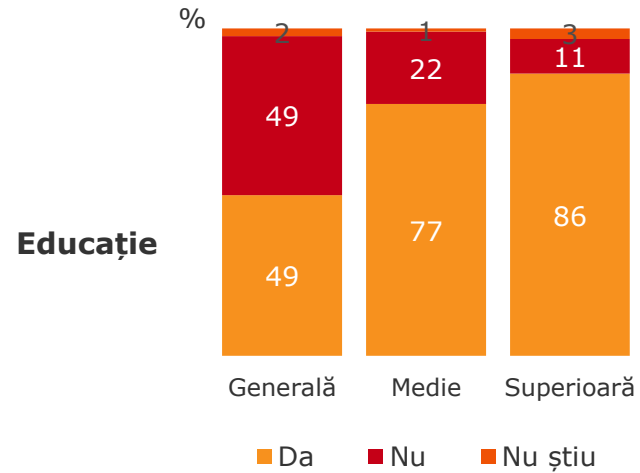
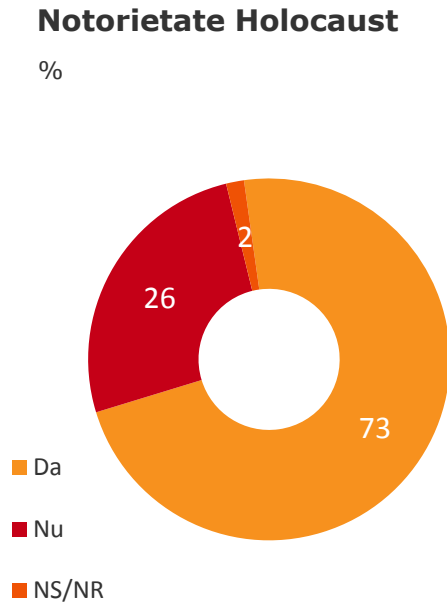
Q4. Dacă ne referim acum doar la EVREI, în ce măsură sunteți sau nu de acord cu următoarele afirmații?
 (IOD - Indicele Opiniei Dominante, formula de calcul: $(p^+ - p^-)(100 - p^0)/100$ în care p^+ =răspunsuri pozitive (total de acord + oarecum de acord), p^- =răspunsuri negative (deloc de acord + oarecum dezacord), și p^0 =numărul răspunsurilor neutre (Nu pot aprecia + NS/NR). IOD poate avea scoruri de la -100 la +100, valorile negative indicând o respingere a afirmației cuprinse în item, iar cele pozitive o aprobare a respectivei afirmații. Cu cât IOD ia o valoare mai apropiată de 100 cu atât opinia respectivă este mai larg împărtășită în rândul populației.)

Baza: 1016 respondenți

Percepții despre Holocaust

Holocaust – notorietate

Holocaustul este un termen cunoscut de populația României, mai cu seamă în rândul persoanelor cu educație superioară și a celor rezidente în București.

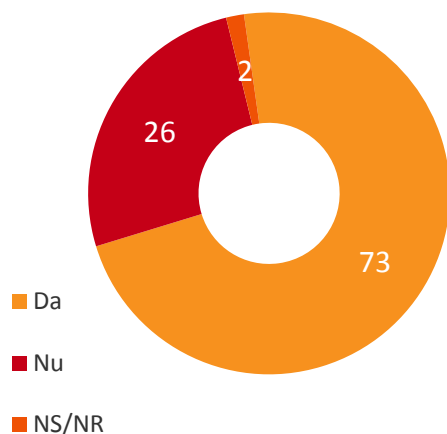
Q6. Ați auzit despre HOLOCAUST? Baza: 1016 respondenți

Holocaust – notorietate și semnificații

Holocaustul este definit ca exterminarea evreilor în perioada celui de-al doilea Război Mondial și este asociat cu lagăre de concentrare naziste, camere de gazare și deportări în masă.

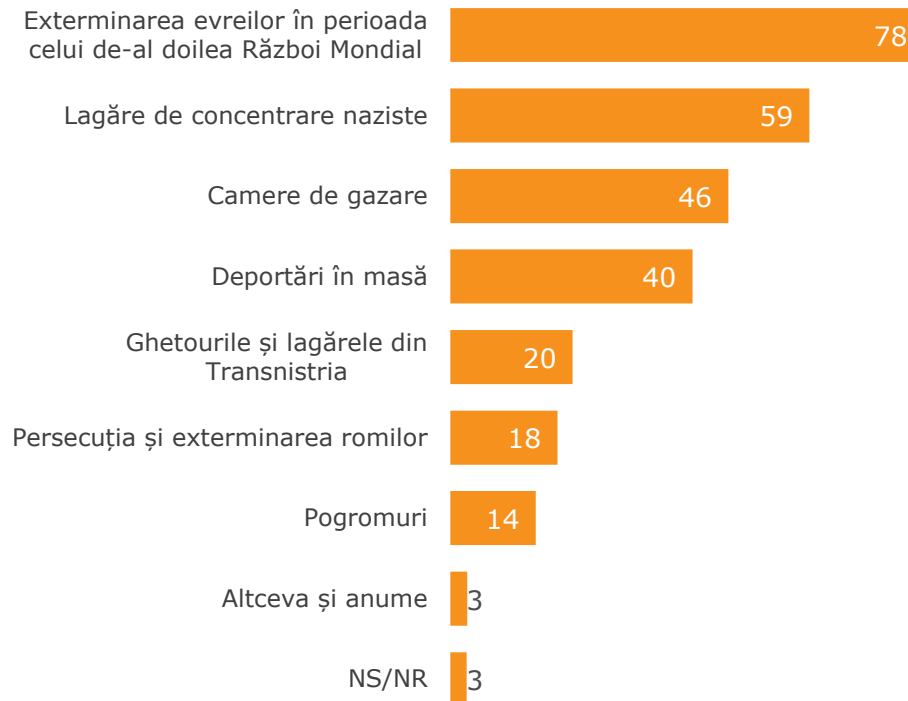
Notorietate Holocaust

%

Asocieri Holocaust

%

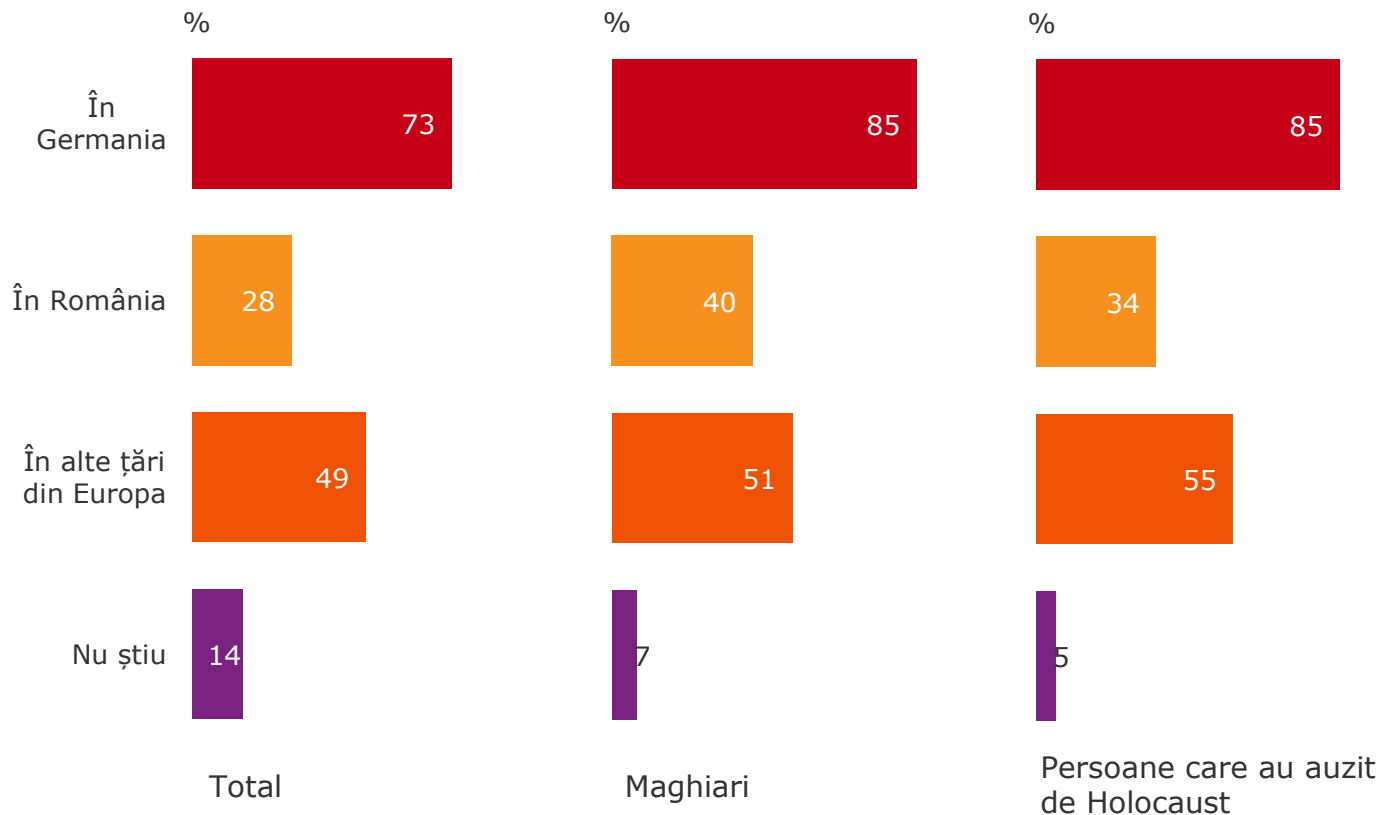
Q6. Ați auzit despre HOLOCAUST? Baza: 1016 respondenți

Dacă Da → Q7. Vă rog să îmi spuneți la ce vă gândiți atunci când auziți termenul de HOLOCAUST? (răspuns multiplu)

Baza: 737 respondenți care au auzit de Holocaust

Holocaust – localizare

Holocaustul este localizat cu precădere în Germania, dar există persoane care consideră că exterminarea evreilor europeni de către Germania nazistă a avut loc și în alte țări din Europa.

Q8. Dacă vă gândiți că termenul de HOLOCAUST înseamnă persecuția sistematică organizată de stat și exterminarea evreilor europeni de către Germania nazistă, de aliații și colaboratorii săi între 1933 și 1945, credeți că acest lucru s-a întâmplat...?
(răspuns multiplu)

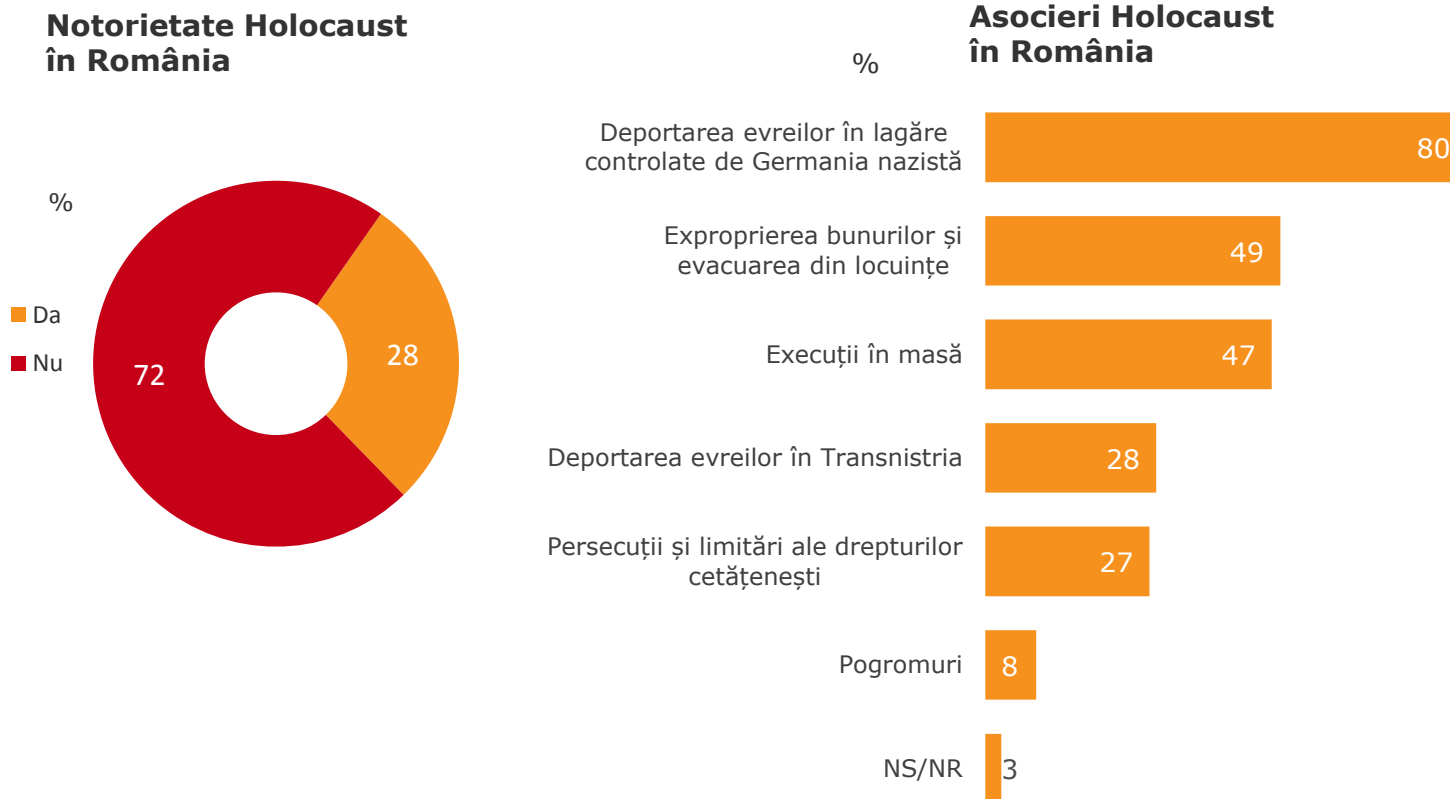
Baza¹: 1016 respondenți (total eșantion)

Baza²: 64 respondenți de naționalitate maghiară

Baza³: 737 respondenți care au auzit de Holocaust

Holocaust în România – notorietate și semnificații

Pentru persoanele care cred că Holocaustul a avut loc și în România, acest termen este asociat în principal cu deportarea evreilor în lagăre controlate de Germania nazistă.

Q8. Dacă vă gândiți că termenul de HOLOCAUST înseamnă persecuția sistematică organizată de stat și exterminarea evreilor europeni de către Germania nazistă, de aliații și colaboratorii săi între 1933 și 1945, credeți că acest lucru s-a întâmplat în România? **Baza: 1016 respondenți**

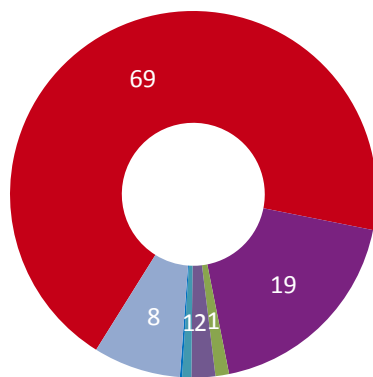
Dacă Da → Q9. În ce a constat HOLOCAUSTUL în România? Vă rog să indicați 3 acțiuni principale din timpul Holocaustului.

Baza: 284 respondenți care au spus că Holocaustul s-a întâmplat și în România

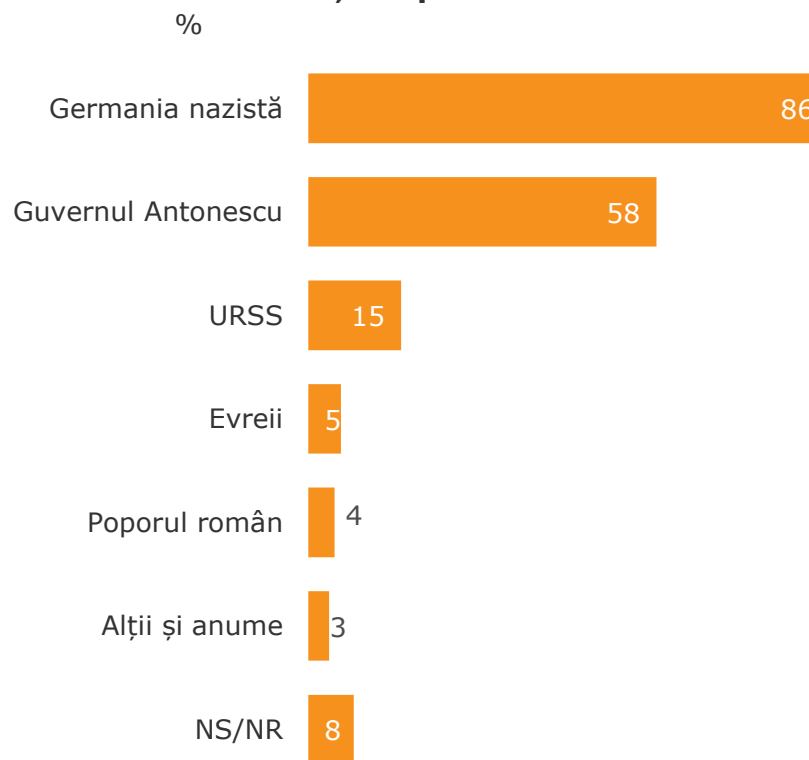
Holocaust în România – factori responsabili

Germania nazistă este considerată ca fiind principalul responsabil pentru declanșarea Holocaustului în România. O influență considerabilă a avut și Guvernul Antonescu, deși acesta este văzut ca factor secundar.

Principalul responsabil

Toți responsabili

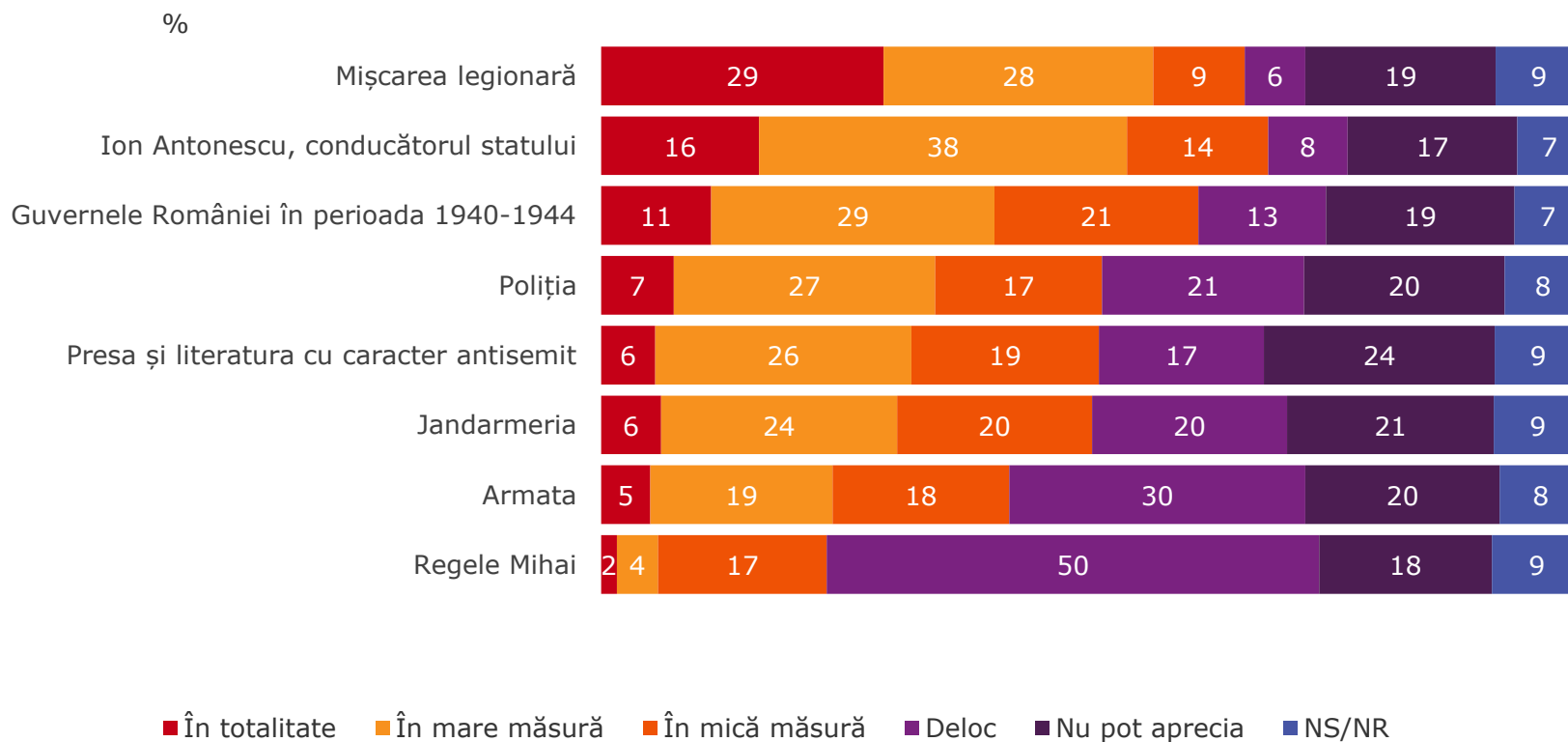
Q10. Cine credeți că a fost principalul responsabil pentru declanșarea HOLOCAUSTULUI în România?

Q11. Au mai fost și alți responsabili? Puteți menționa și alții, chiar dacă nu apar în această listă? (răspuns multiplu)

Baza: 284 respondenți care au spus că Holocaustul s-a întâmplat și în România

Holocaust în România – principalii responsabili

Dintre factorii interni, Mișcarea Legionară și Ion Antonescu – în calitate de conducător al statului sunt principalii responsabili indicați, dar există o asociere mai puternică între Mișcarea Legionară și Holocaustul din România.

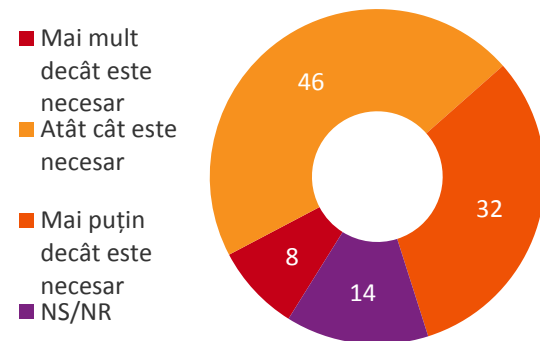
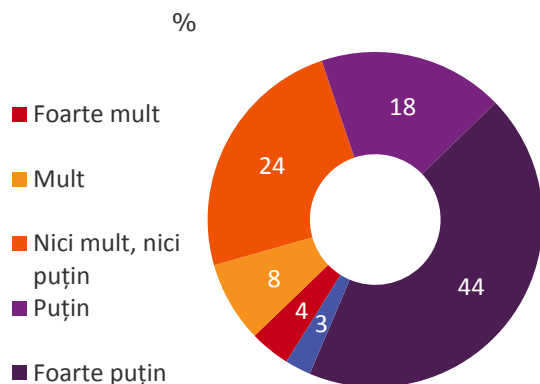
Q12. În ce măsură apreciați că următoarele categorii au fost responsabile pentru Holocaustul din România?

Baza: 284 respondenți care au spus că Holocaustul s-a întâmplat și în România

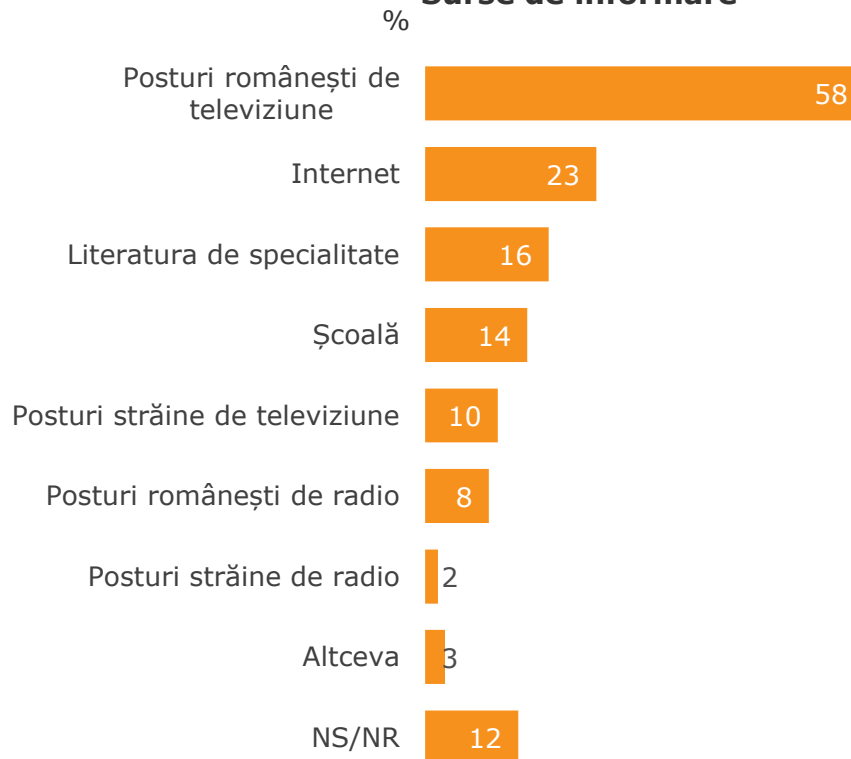
Holocaust în România – nivel și surse de informare

Nivelul de interes în raport cu problema Holocaustului este redus în România, dar apare în rândul populației nevoia de a se discuta mai mult despre Holocaust. Principala sursă de informare rămâne televiziunea, iar mediul online reprezintă o sursă secundară.

Nivel de interes

Surse de informare

Q14. Cât de mult vă interesează problema HOLOCAUSTULUI? Baza: 1016 respondenți

Q15. De unde vă informați referitor la problema HOLOCAUSTULUI? (răspuns multiplu) Baza: 990 respondenți care au exprimat un interes

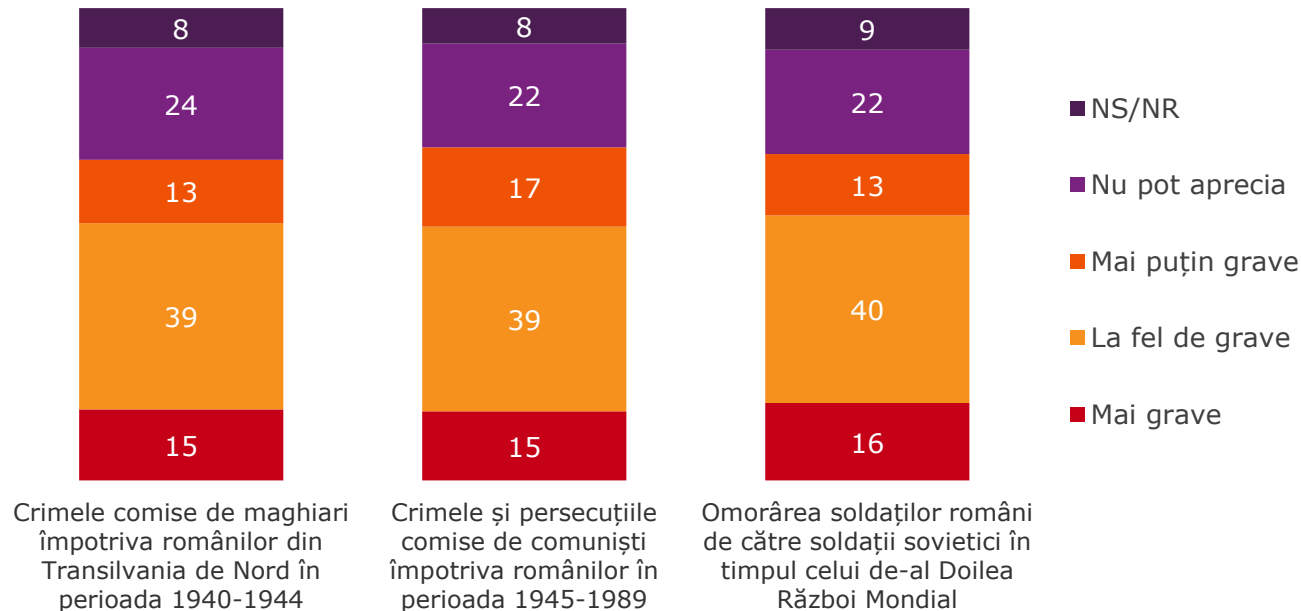
Q22. Considerați că în România se discută despre Holocaust mai mult decât este necesar, atât cât este necesar sau mai puțin decât este necesar?

Baza: 1016 respondenți

Holocaust în România – importanța percepută în raport cu alte evenimente

Nu se poate face o diferențiere clară între crimele și persecuțiile comise împotriva evreilor în timpul Holocaustului din România și alte episoade violente din istoria României din punctul de vedere al gravității acestora.

%

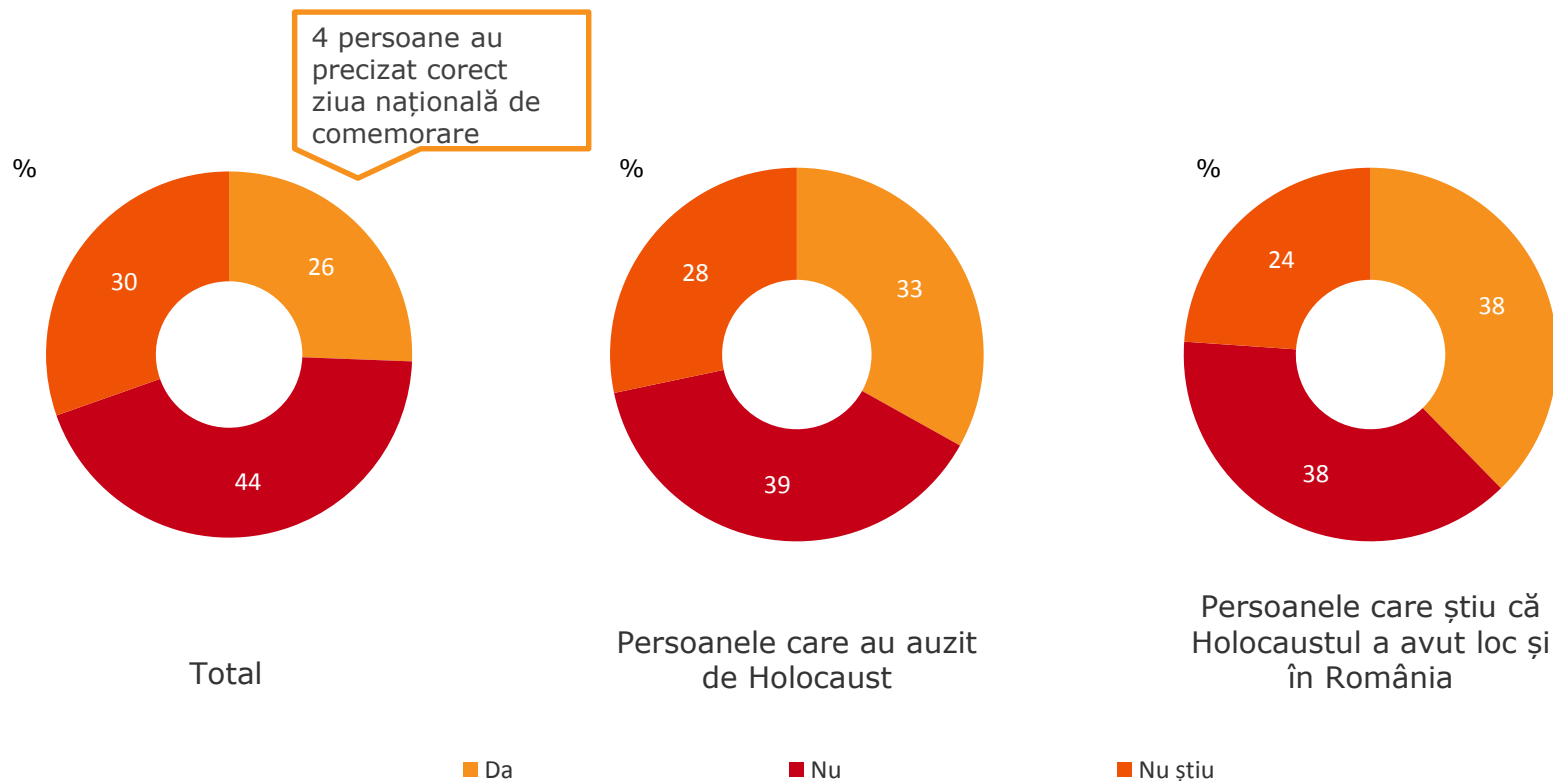

Q21. Am să vă citesc o serie de episoade violente din istoria României și am să vă rog să îmi spuneți cât de grave sunt acestea în comparație cu crimele și persecuțiile comise împotriva evreilor în timpul Holocaustului din România?

Baza: 1016 respondenți

Holocaust în România – ziua de comemorare

Existența unei zile de comemorare a Holocaustului este destul de puțin cunoscută la nivelul populației României. Data specifică pentru această zi de comemorare este greu de precizat chiar și de persoanele care știu de Holocaustul din România.

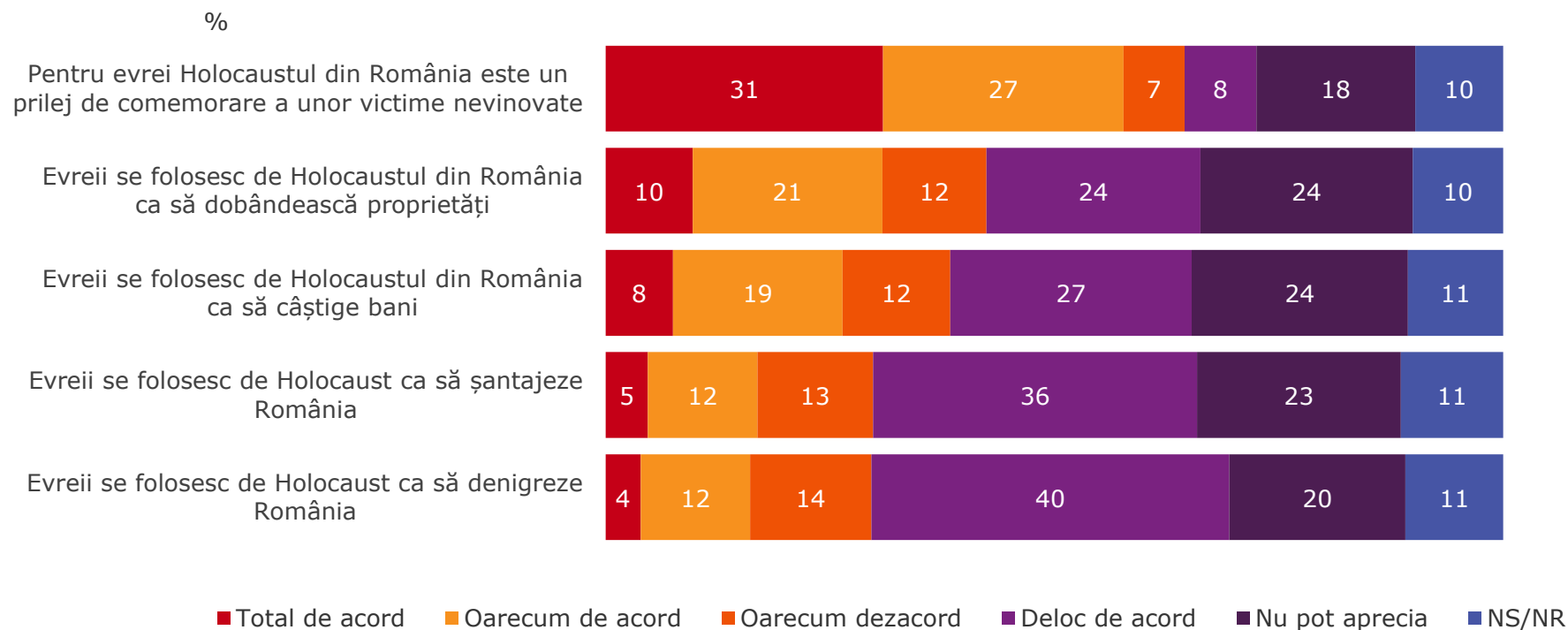
Q16. Există în România o zi națională de comemorare a HOLOCAUSTULUI? Baza: 1016 respondenți

Dacă Da → Q17. Vă rog să-mi spuneți care este acea dată?

Baza: 260 respondenți care știu că există o dată de comemorare a Holocaustului

Percepția despre evrei și Holocaust

În raport cu evreii, Holocaustul din România este perceput drept un prilej de comemorare a unor victime nevinovate. Un dezacord evident este exprimat în raport cu faptul că evreii se folosesc de Holocaust ca să șantajeze / să denigreze România.

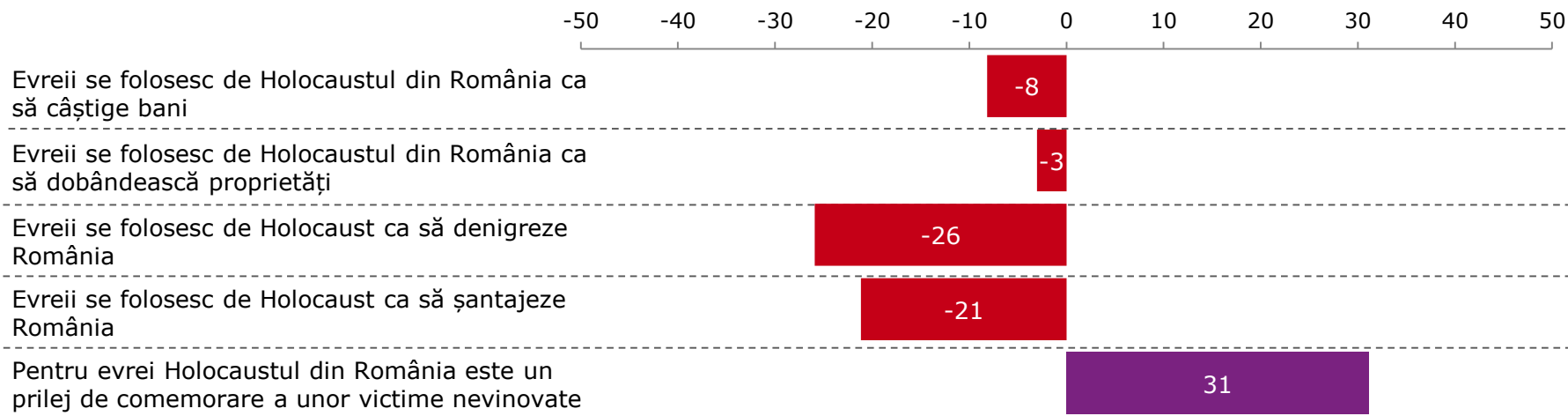
Q23. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre evrei și Holocaust?

Baza: 1016 respondenți

Percepția despre evrei și Holocaust

Indicele opiniei dominante (IOD)

Exemplu de citire a datelor: ponderea românilor care susțin că evreii se folosesc de Holocaust ca să denigreze România este mai mică cu 26 de puncte procentuale decât ponderea celor care NU sunt de acord cu faptul că evreii se folosesc de Holocaust ca să denigreze țara.

Q23. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații despre evrei și Holocaust?

(IOD - Indicele Opiniei Dominante, formula de calcul: $(p^+ - p^-)(100 - p^0)/100$ în care p^+ =răspunsuri pozitive (total de acord + oarecum de acord), p^- =răspunsuri negative (deloc de acord + oarecum dezacord), și p^0 =numărul răspunsurilor neutre (Nu pot aprecia + NS/NR). IOD poate avea scoruri de la -100 la +100, valorile negative indicând o respingere a afirmației cuprinse în item, iar cele pozitive o aprobare a respectivei afirmații. Cu cât IOD ia o valoare mai apropiată de 100 cu atât opinia respectivă este mai larg împărtășită în rândul populației.)

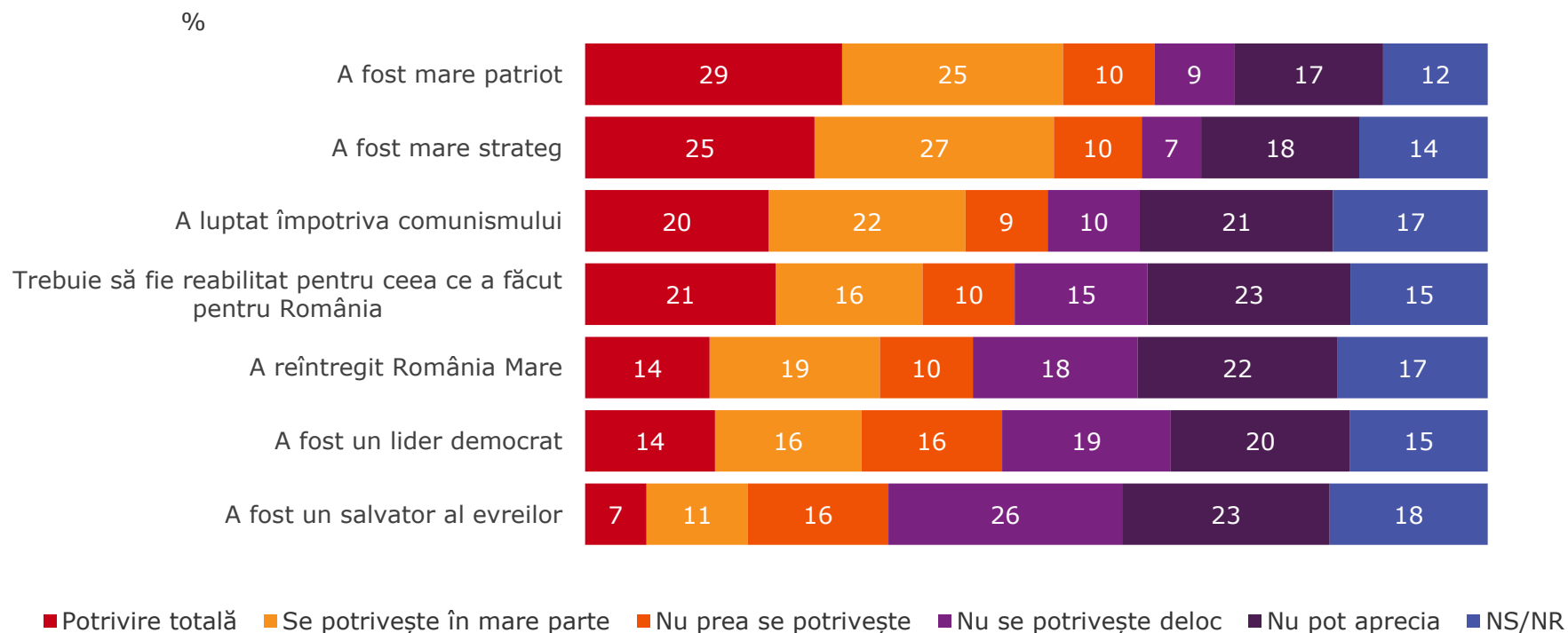
Baza: 1016 respondenți

Imaginea Mareșalului Ion Antonescu

Imaginea Mareșalului Ion Antonescu

Afirmații pozitive

Ion Antonescu este perceput ca mare patriot, mare strateg, dar este apreciat și pentru faptul că luptat împotriva comunismului. Potrivirea lui Antonescu în rolul de salvator al evreilor este mai degrabă contestată.

Q18. Mareșalul Ion Antonescu a fost conducătorul României în perioada 1940-1944. Am să vă citesc o serie de atribute ale unui conducător de stat și am să vă rog să-mi spuneți cât de bine se potrivesc cu acest personaj istoric.

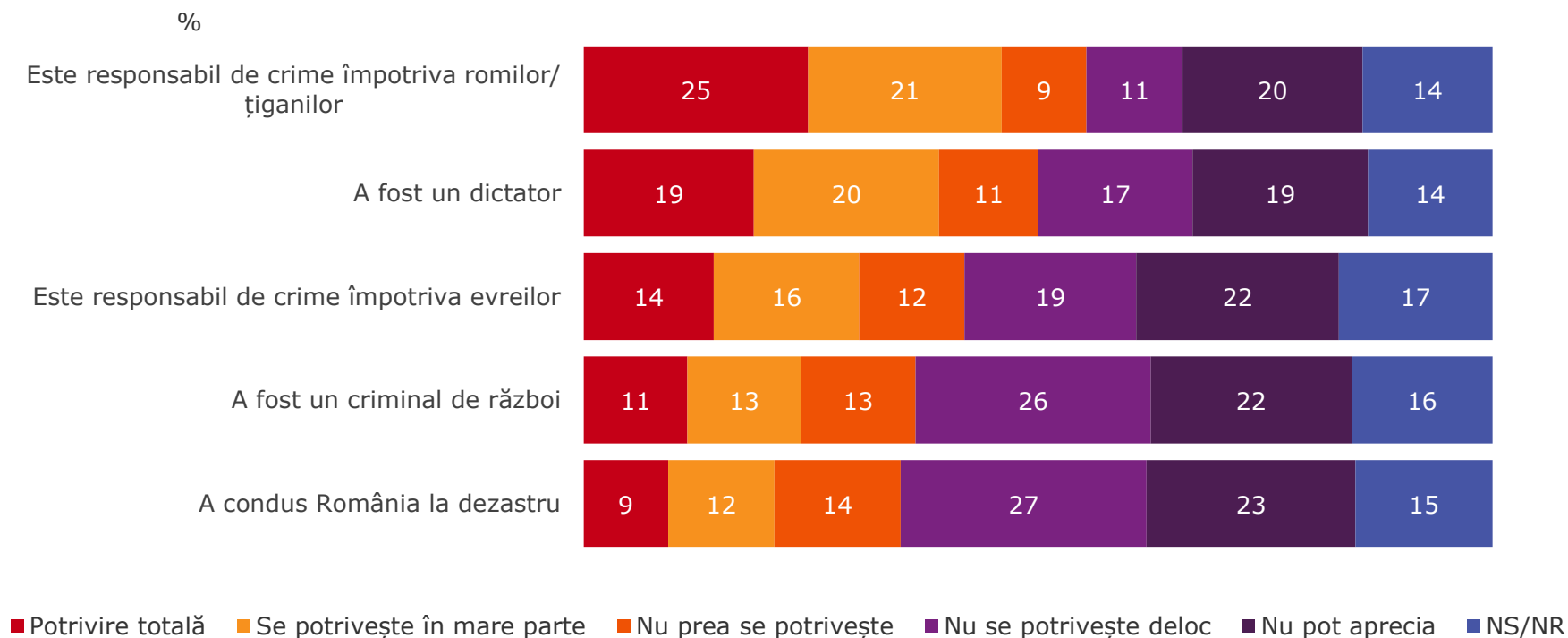
Baza: 1016 respondenți

Imaginea Mareșalului Ion Antonescu

Afirmații negative

Ion Antonescu este considerat responsabil de crime împotriva romilor.

În ceea ce privește crimele împotriva evreilor, evaluarea nu este concludentă, ponderea celor care sunt de acord cu acest aspect este aproximativ egală cu ponderea celor care și-au exprimat dezacordul.

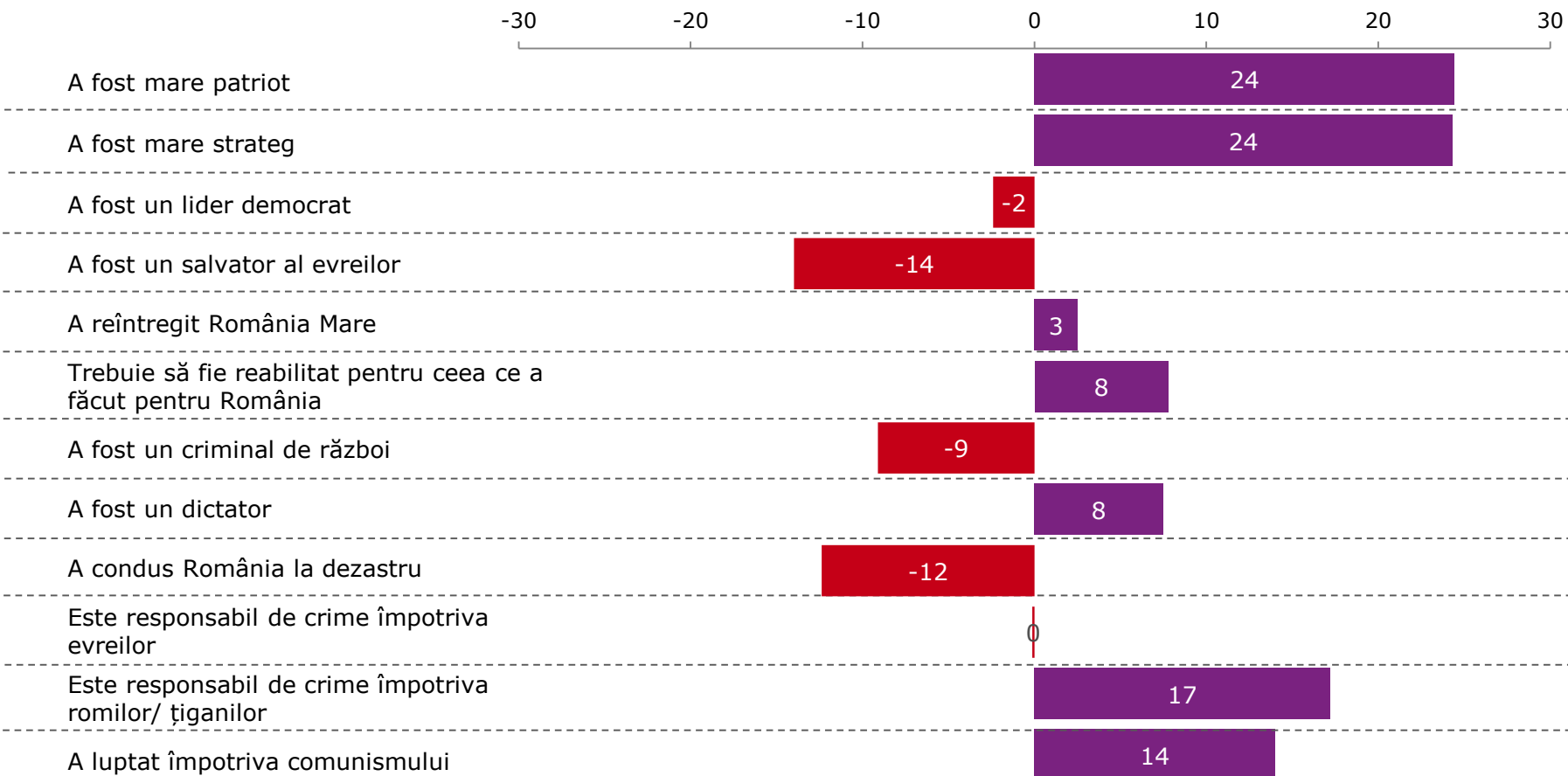

Q18. Mareșalul Ion Antonescu a fost conducătorul României în perioada 1940-1944. Am să vă citesc o serie de atribute ale unui conducător de stat și am să vă rog să-mi spuneți cât de bine se potrivesc cu acest personaj istoric.

Baza: 1016 respondenți

Imaginea Mareșalului Ion Antonescu

Indicele opiniei dominante (IOD)

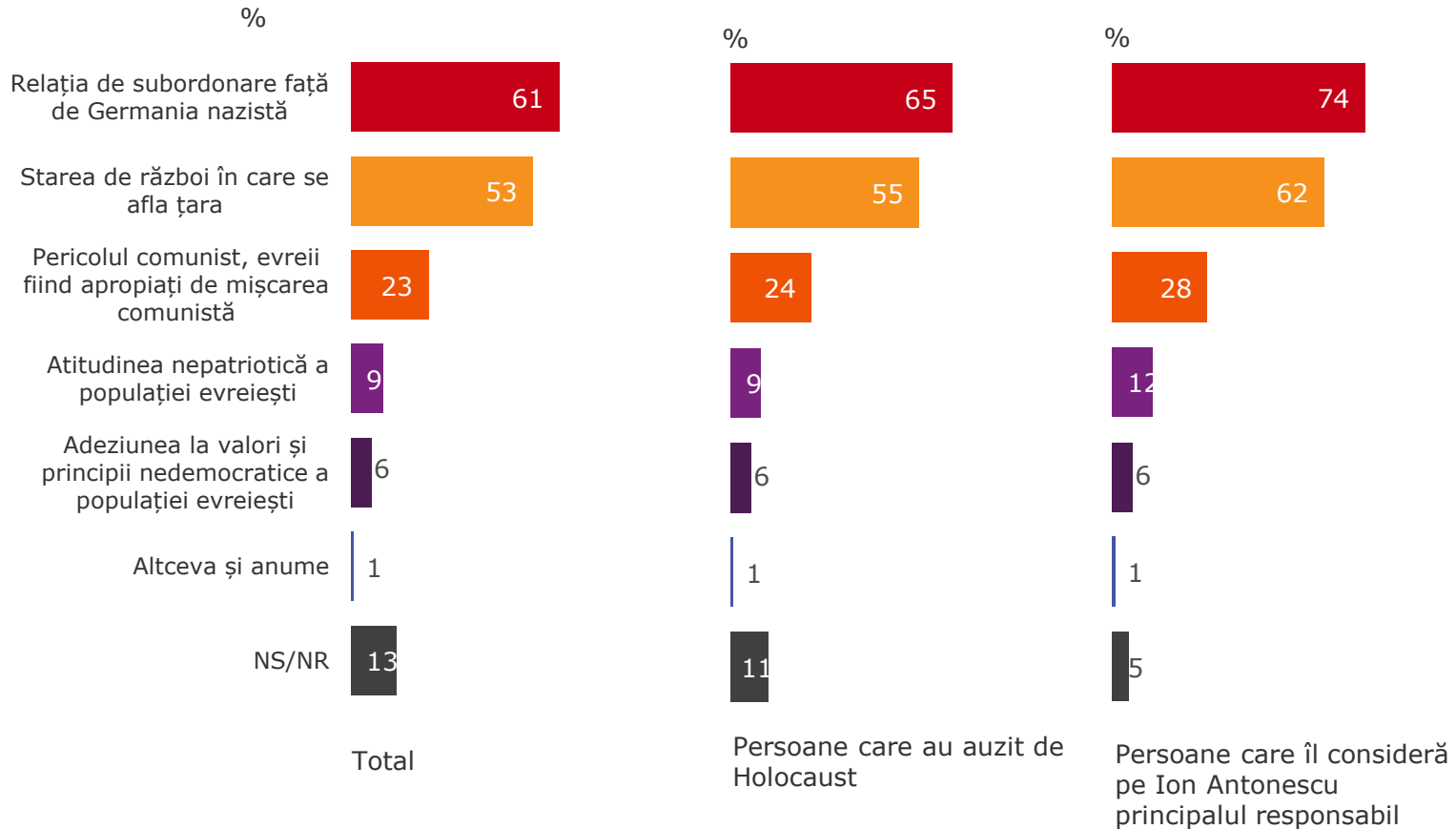

Q18. Mareșalul Ion Antonescu a fost conducătorul României în perioada 1940-1944. Am să vă citesc o serie de atribute ale unui conducător de stat și am să vă rog să-mi spuneți cât de bine se potrivesc cu acest personaj istoric.
 (IOD - Indicele Opiniei Dominante, formula de calcul: $(p^+ - p^-)(100 - p^0)/100$ în care p^+ =răspunsuri pozitive (potrivire totală + oarecum se potrivește), p^- =răspunsuri negative (nu se potrivește deloc + nu prea se potrivește), și p^0 =numărul răspunsurilor neutre (Nu pot aprecia + NS/NR). IOD poate avea scoruri de la -100 la +100, valorile negative indicând o respingere a afirmației cuprinse în item, iar cele pozitive o aprobare a respectivei afirmații. Cu cât IOD ia o valoare mai apropiată de 100 cu atât opinia respectivă este mai larg împărtășită în rândul populației.)

Baza: 1016 respondenți

Decizia guvernului Antonescu (Holocaust) – cauze percepute

Cauzele principale care au stat la baza deciziei luate de guvernul Antonescu sunt relația de subordonare față de Germania nazistă și starea de război în care se afla țara.

Q13. Care credeți că au fost cauzele care au stat la baza deciziei guvernului Antonescu? (răspuns multiplu)

Baza¹: 1016 respondenți (total eșantion)

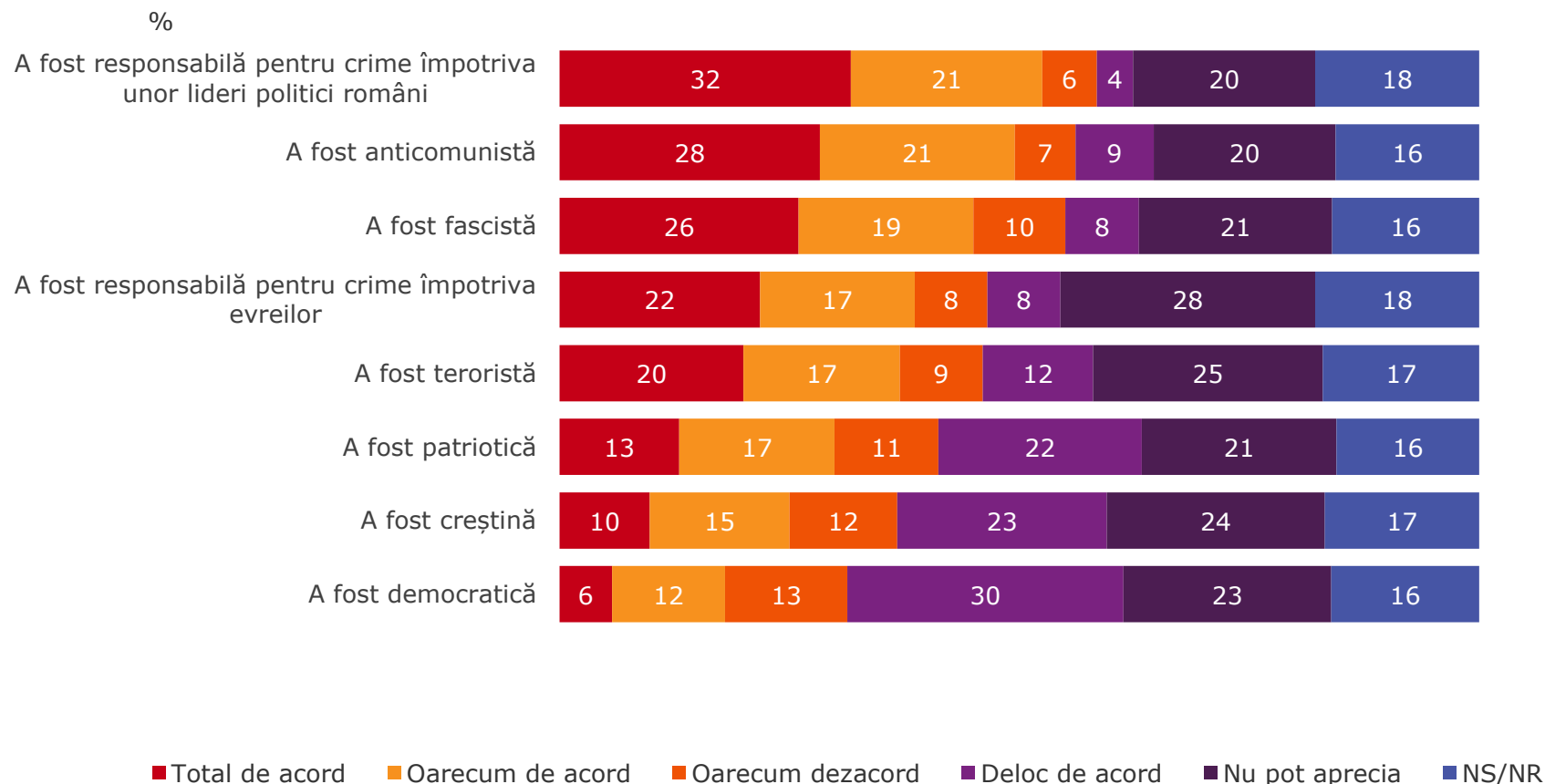
Baza²: 737 respondenți care au auzit de Holocaust

Baza³: 164 respondenți care au îl consideră pe Ion Antonescu principalul responsabil pentru declanșarea Holocaustului

Percepții despre Mișcarea Legionară și alte formațiuni politice

Imaginea organizației Mișcarea Legionară

Deși nu este percepută ca o organizație patriotică sau creștină, Mișcarea Legionară este considerată o organizație politică care a fost anticomunistă. Organizația este considerată responsabilă pentru crime împotriva unor lideri politici români, dar și pentru crime împotriva evreilor.

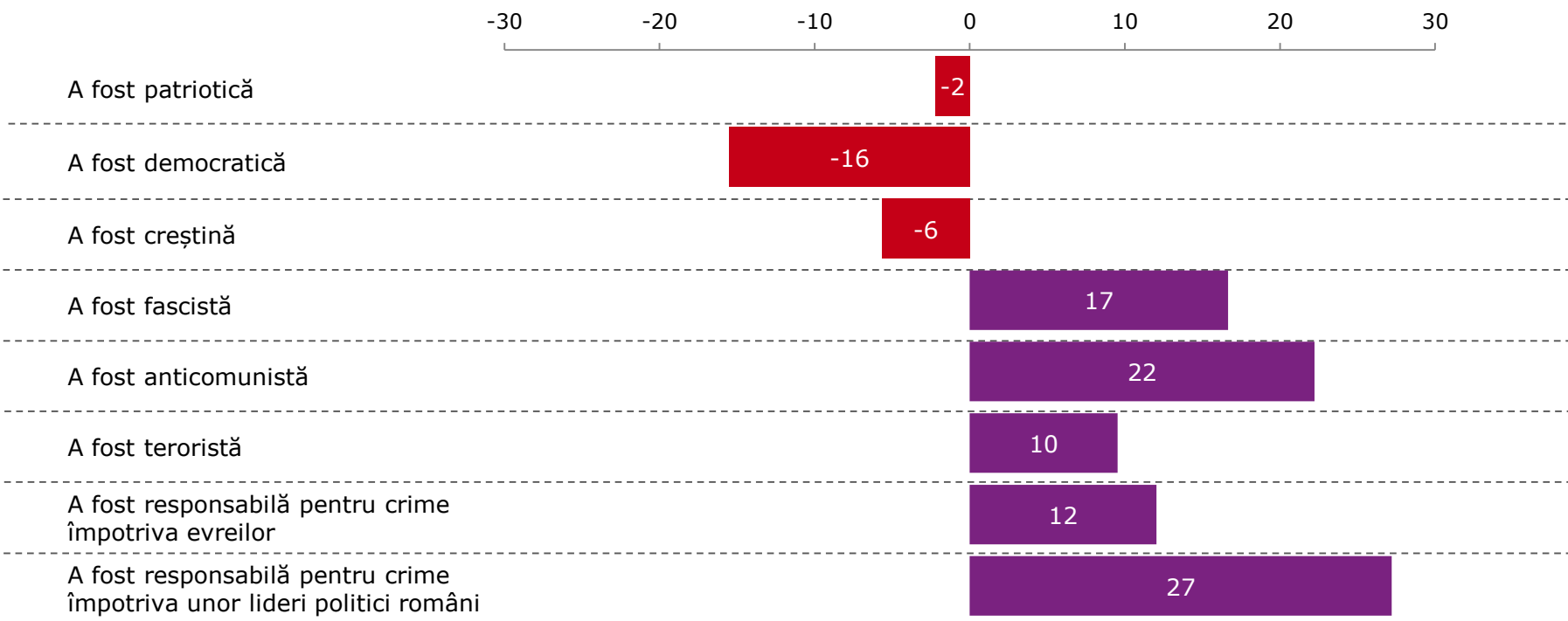
Q24. În perioada 1927-1940, Mișcarea Legionară a fost o organizație politică în România. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații?

Baza: 1016 respondenți

Imaginea organizației Mișcarea Legionară

Indicele opiniei dominante

Exemplu de citire a datelor: ponderea românilor care susțin că Mișcarea Legionară a fost democratică este mai mică cu 16 puncte procentuale decât ponderea celor care consideră că Mișcarea Legionară NU a fost democratică (diferență diminuată în funcție de ponderea celor care au o opinie neutră pe tema în discuție).

Q24. În perioada 1927-1940, Mișcarea Legionară a fost o organizație politică în România. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații?

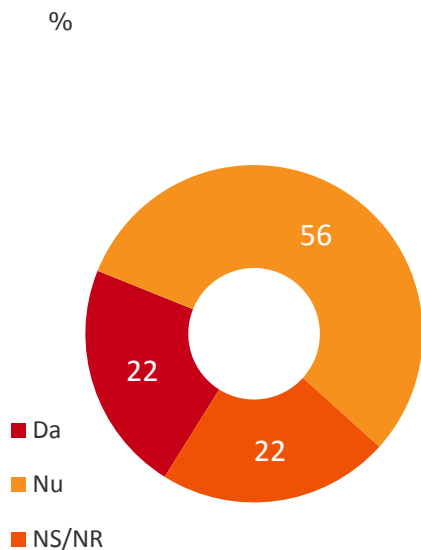
(IOD - Indicele Opiniei Dominante, formula de calcul: $(p^+ - p^-)(100 - p^0)/100$ în care p^+ =răspunsuri pozitive (total de acord + oarecum de acord), p^- =răspunsuri negative (deloc de acord + oarecum dezacord), și p^0 =numărul răspunsurilor neutre (Nu pot aprecia + NS/NR). IOD poate avea scoruri de la -100 la +100, valorile negative indicând o respingere a afirmației cuprinse în item, iar cele pozitive o aprobare a respectivei afirmații. Cu cât IOD ia o valoare mai apropiată de 100 cu atât opinia respectivă este mai larg împărtășită în rândul populației.)

Baza: 1016 respondenți

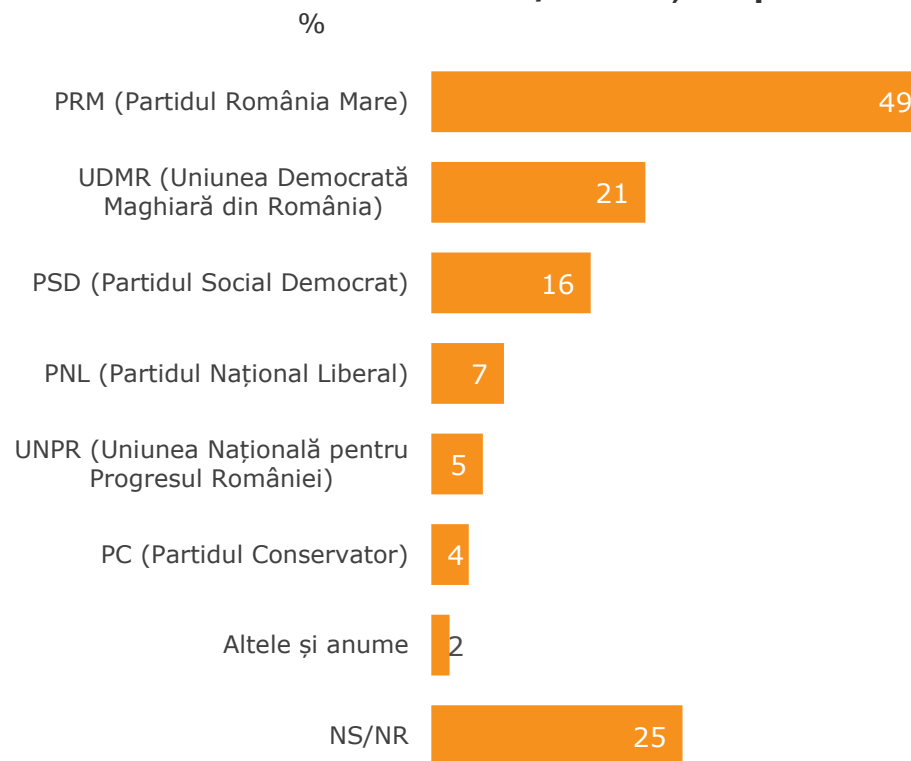
Partide sau formațiuni politice antisemite

Partidul România Mare este cel mai frecvent menționat ca având mesaje antisemite în rândul partidelor din România.

Mesaje antisemite

Partide/ Formațiuni politice

Q19. După părerea dvs. în acest moment în România sunt partide sau formațiuni politice care au mesaje antisemite?

Baza: 1016 respondenți

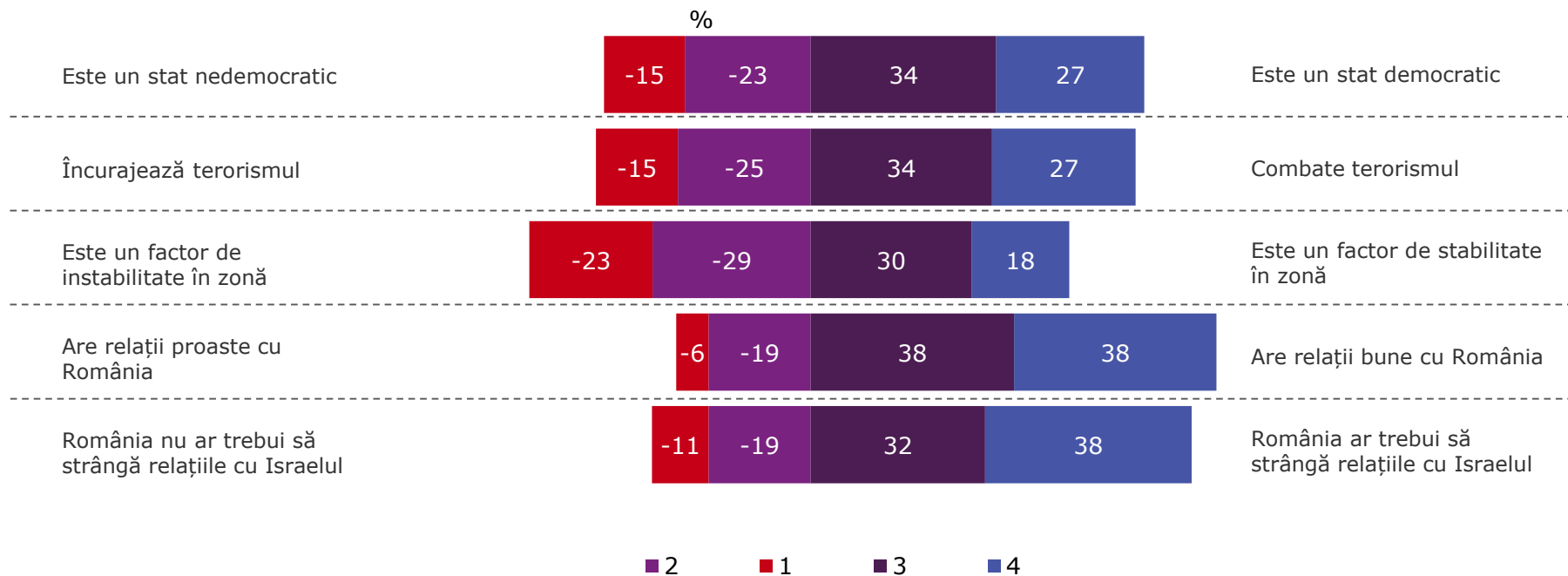
Dacă Da → Q20. Care sunt aceste partide? (răspuns multiplu)

Baza: 226 respondenți care au spus că sunt partide antisemite în România

Atitudinea față de statul Israel

Părerile despre statul Israel (1)

Statul Israel are o imagine destul de slab conturată, în apropierea unui punct de neutralitate. Există persoane care percep Israelul mai degrabă ca un stat care generează instabilitate în zonă, dar diferența față de media răspunsurilor nu este semnificativă din punct de vedere statistic.

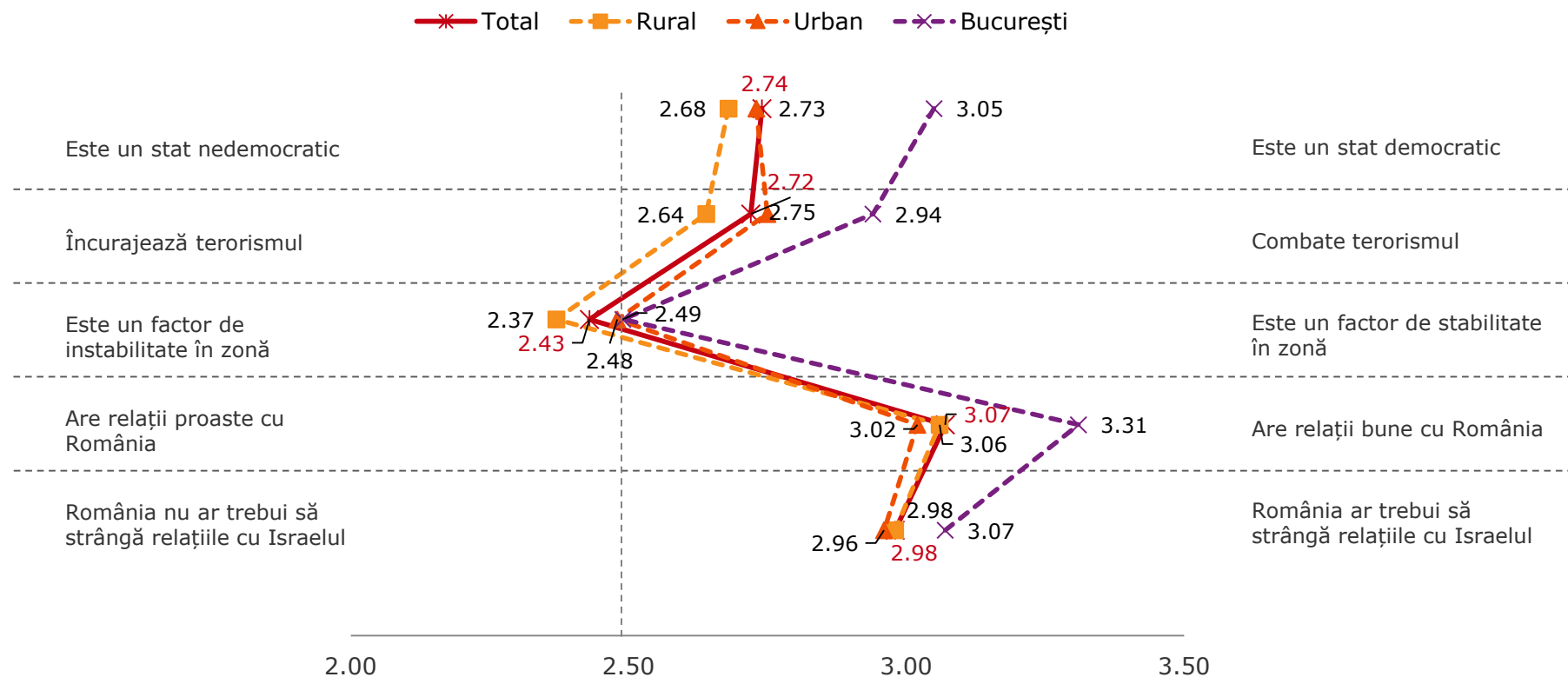

Q5. Gândindu-vă la Statul Israel și având în vedere tot ceea ce știți despre acesta, care este părerea dvs. în raport cu acest stat? Pentru aceasta vă rog să apreciați afirmațiile pe această scală, indicând poziția care se potrivește cu părerea dvs. (scală de la 1 la 4)

Baza: 1016 respondenți

Părerile despre statul Israel (2)

Oamenii consideră că statul Israel are relații bune cu România, iar România ar trebui să strângă relațiile cu Israel. Această tendință este mult mai bine conturată în cazul locuitorilor capitalei.

Q5. Gândindu-vă la Statul Israel și având în vedere tot ceea ce știți despre acesta, care este părerea dvs. în raport cu acest stat? Pentru aceasta vă rog să apreciați afirmațiile pe această scală, indicând poziția care se potrivește cu părerea dvs. (scală de la 1 la 4)

Baza: 1016 respondenți

Expunerea la evenimente similare

Implicare în alte evenimente – gradul de expunere

În rândul persoanelor care au avut în familie persoane care au luptat pe frontul de est, au fost refugiate sau au fost persecutate se remarcă nivele crescute de notorietate și interes față de problema Holocaustului comparativ cu valorile înregistrate la nivelul eșantionului total.

Situații în familie

%

Notorietate Holocaust

Total eșantion: 73%

Persoane cu situații în familie: 84%

Nivel de interes Holocaust

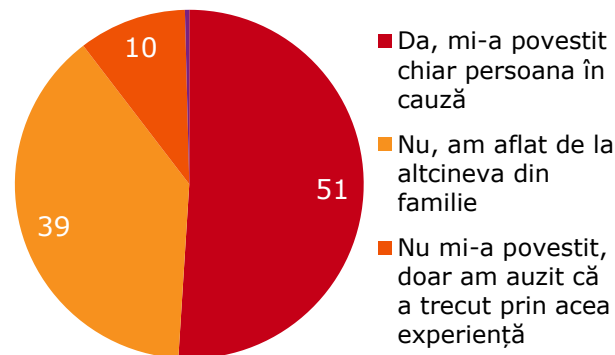

Total eșantion: 12%

Persoane cu situații în familie: 20%

Expunere

%

Q25_1-4. Vă rog să îmi spuneți dacă dvs. sau cineva din familia dvs. ați/au fost la un anumit moment în situațiile următoare.

Baza: 1016 respondenți

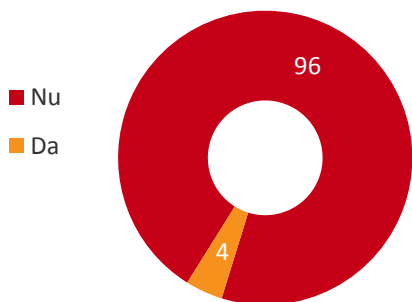
Dacă da → Q26. Ați spus că cineva din familia dvs. a trecut prin una sau mai multe din situațiile de mai sus. V-a povestit și dvs. despre acea experiență?

Baza: 348 respondenți care au spus că cineva din familie a trecut prin cel puțin una din situațiile menționate

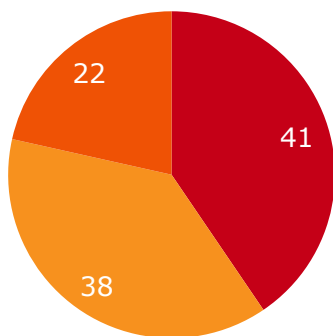
Implicare în viața politică – gradul de expunere

Membru de partid în perioada 1920-1948

%

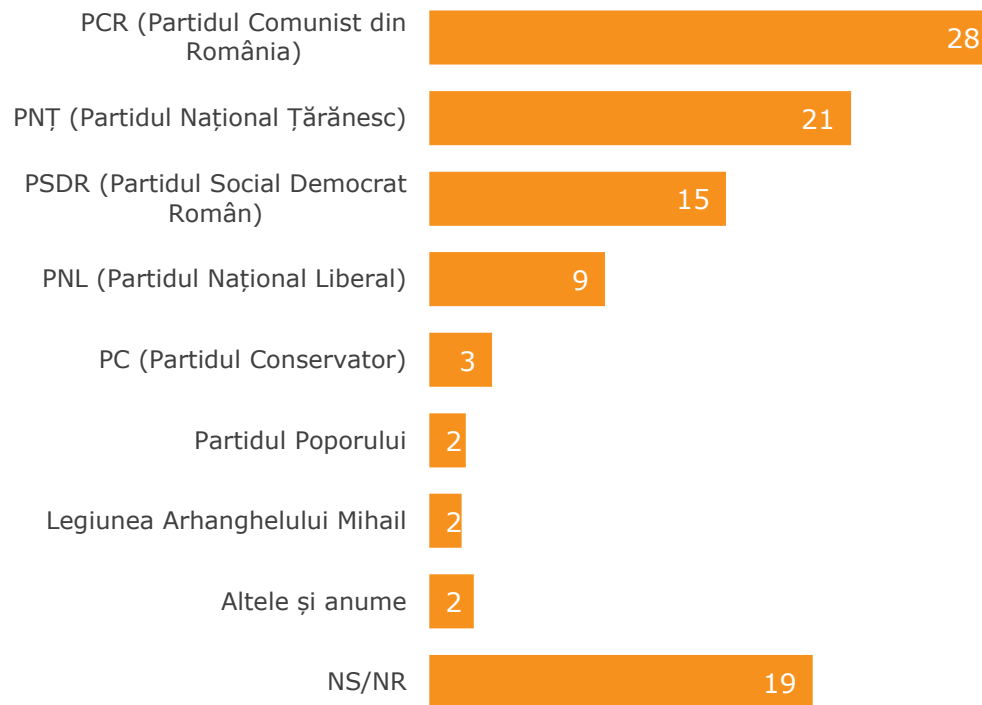

- Da, mi-a povestit chiar persoana în cauză
- Nu, am aflat de la altcineva din familie
- Nu mi-a povestit, doar am auzit că a trecut prin acea experiență

Partide

%

Q25._5 Ați spus că cineva din familia dvs. a fost membru de partid în perioada 1920-1948. În ce partid? **Baza: 1016 respondenți**

Dacă da → Q27. În ce partid? (*răspuns multiplu*)

→ Q28. V-a povestit și dvs. despre experiența politică din perioada 1920-1948?

Baza: 42 respondenți care au spus că cineva din familie a fost membru de partid